Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 σέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΗΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθῶς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίαις, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς κάλλιστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει ξένων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 21 Νοεμβρίου 1931* | *Ἔτος 58ον.—Ἀριθ. 51*

ΚΑΡΛ ΕΒΑΛΤ

ΟΙ ΘΕΡΜΕΣ ΧΩΡΕΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Μὰ τοὺς σπόρους δὲν μπορεῖτε νὰ τοὺς χωνέψετε, ἐξακολούθησε ἡ συκιά. Περνᾶνε μονάχα ἀπὸ μέσα σας κι' ὕστερα πέφτουν στὸ χῶμα, μαζὶ μὲ τὸ λίπασμα ποὺ τοὺς χρειάζεται. Κι' ἀπὸ κεῖ φυτρώνουν ὕστερα μικρὲς μικρὲς συκιές... χὰ χά... κι' ἐσεῖς τὶς ἔχετε σπείρει!

Τὸ λελέκι, ἀπάνω στὴν κορφὴ τῆς συκιᾶς, κοίταζε γύρω του.

—Ἔ, ψίτ, συκιά, εἶπε. Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ σέρνεται κάτω στὰ πόδια σου; Τώρα μπῆκε μέσα στὴν κουφάλα τοῦ κορμοῦ σου. Τώρα πρόβαλε πάλι.

— Μὰ αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα φίδια ποὺ σοῦ ἔλεγα, ἀγαπητὸ λελέκι, εἶπε ἡ συκιά. Τώρα εἶμαι περίεργη νὰ ἰδῶ πῶς θὰ τὸ φᾶς.

Τὸ λελέκι κοίταζε ἄφωνο, μὲ γουρλωμένα μάτια, τὸ φίδι ποὺ σερνόταν ἀργὰ-ἀργὰ στὸ χῶμα.

Στάθηκε, στριφογύρισε ὅλο τὸ κορμί του κι' ἔγινε σὰν κουλούρα· ὕστερα σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ κοίταζε γιὰ κυνήγι. Τὸ λελέκι λογάριασε πῶς τὸ μάκρος του θἄταν πάνω ἀπὸ δώδεκα ὀργυιές. Κι' ἦταν τόσο χοντρό!

— Λοιπόν, ἀγαπητὸ λελέκι, ἂν πρόκειται νὰ τὸ φᾷς, πρέπει νὰ κάνῃς γρήγορα, γιατὶ ἀλλιῶς εἶναι φόβος μήπως φύγῃ πάλι. Δὲν ἔχει ἀκόμη φάει τίποτε, καθὼς βλέπω, κι' ὅταν ἔχῃ ἄδειο τὸ στομάχι του, εἶναι ἐξαιρετικὰ εὐκίνητο, εἶπε ἡ συκιά.

—Εἶναι αὐτό... εἶναι αὐτό... εἶναι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἕνα φίδι; τραύλισε τὸ λελέκι τρομοκρατημένο κι' ἀνέβηκε ἕνα κλαδὶ ψηλότερα.

—Ναί... ἐδῶ στὸν τόπο μας δὲν ἔχομε καλύτερα, εἶπε ἡ συκιά. Μήπως δὲν σοῦ φαίνεται ἀρκετὰ μεγάλο; Φάτο αὐτὸ πρῶτα μὲ τὴν ἡσυχία σου. Ὡς τὸ βράδυ θἄρθουν κάμποσα ἀκόμη, καθὼς θὰ ἰδῇς.

Καταφοβισμένο, τὸ λελέκι κοίταζε τὸ φίδι. Φοβόταν μήπως δοκίμαζε νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι του ὡς τὴν κορφὴ τοῦ δέντρου.

Ἔξαφνα τὸ φίδι μαζεύτηκε ἀπότομα, ἔμεινε ὁλότελα ἀκίνητο καὶ κοίταξε μὲ τὰ γυαλένια μάτια του μπροστά του.

—Τί κάνει τώρα; τί ἔχει σκοπὸ νὰ κάνῃ; Θ' ἀνέβῃ ἐδῶ ἐπάνω; Μπορεῖ νὰ πηδήσῃ; ρωτοῦσε τὸ λελέκι κατατρομαγμένο καὶ πηδοῦσε ἀνήσυχο ἀπάνω στὸ κλαρί του.

Ἂν μποροῦσε, θὰ εἶχε πετάξει κιόλας μακριά. Μὰ ὁ φόβος τοῦ παρέλυε καὶ τὰ φτερὰ του καὶ τὴ θέλησή του.

—Ὄχι δά... ὡς ἐδῶ ἐπάνω δὲν θὰ πηδήσῃ, εἶπε ἡ συκιά. Δὲν μπορεῖς νἄχῃς τὴν ἀπαίτησην νἄρχεται μόνο του τὸ φαΐ καὶ νὰ μπαίνῃ μὲς στὸ στόμα σου! Ὕστερα, ἂν δὲν κάνω λάθος, καὶ τὸ ἴδιο τὸ φίδι γαιάζεται τώρα γιὰ τὸ δικό του τὸ φαΐ. Πρόσεξε νὰ ἰδῇς... νά, νά το!.. καλὰ τὸ εἶπα ἐγώ... νὰ μιὰ ἀντιλόπη ποὺ ἔρχεται. Ἄχ, Θεέ μου, τὸ ἄμοιρο τὸ πλάσμα! Λίγη εἶναι ἡ ζωή της. Σὲ λίγη ὥρα θὰ βρίσκεται μὲς στὸ στομάχι τοῦ φιδιοῦ. Ἄχ, ναί, τὰ ζῶα εἶναι φοβερὰ μ' αὐτὴ τὴν ἄγρια κι' ἀκατανίκητη δίψα τους γιὰ τὸ αἷμα.

— Φοβερά!.. ἐπιβεβαίωσε καὶ τὸ λελέκι ἀνατριχιάζοντας σ' ὅλο τὸ κορμί του.

—Ἔννοια σου καὶ τοῦ λόγου σου δὲν εἶσαι καλύτερος ἀπὸ τ' ἄλλα, εἶπε ἡ συκιά. Μόλις τὸ φίδι φάει τὴν ἀντιλόπη, θὰ φᾶς κι' ἐσὺ τὸ φίδι.

—Ὄχι, ὄχι, δὲ θὰ τὸ φάω! φώναξε τὸ λελέκι. Μὲ κανένα τρόπο δὲν τὸ κάνω αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Δὲν κουνιέμαι ἀπὸ δῶ, κι' ἂν ἀκόμη μοῦ πῇ κανεὶς πῶς θὰ γιατρευτῇ τὸ φτερό μου.

—Α, ἔτσι λοιπόν; εἶπε ἡ συκιά. Ἀλλαξες γνώμη; Μά, νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, ἀπ' τὴν ἀρχὴ ἐγὼ δὲν ἔδωσα καὶ τόση πίστη στὶς κοῦρες ποὺ μοῦ ἔκοβες. Γιὰ τ' ἄλλα ποὺ μοῦ εἶπες, δὲν ξέρω ἂν εἶναι ἀλήθεια ἢ ψέματα. Μὰ τὸ πῶς ἕνας τιποτένιος, ἕνας μικρούλης σὰν καὶ σένα, θὰ πιάσῃ καὶ θὰ φάῃ ἕνα τέτοιο φίδι, αὐτὸ μὰ τὴν ἀλήθεια, ἦταν

ΕΙΚΟΝΕΣ... ΓΑΤΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

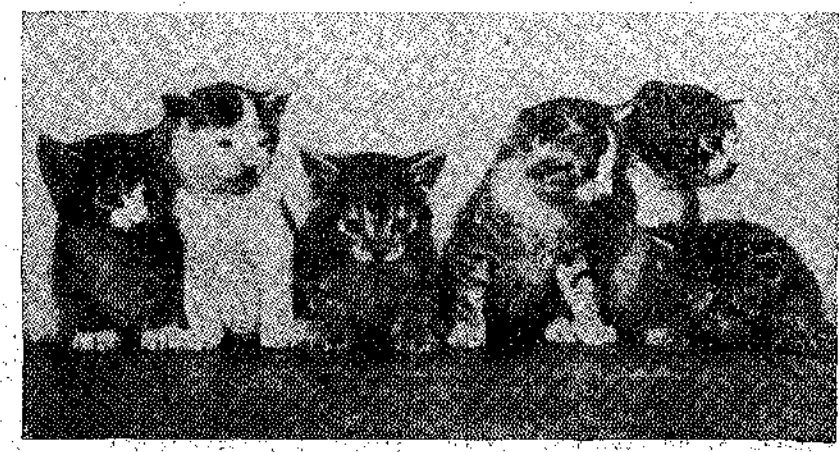

Οἱ δυὸ γάτες τοῦ σπιτιοῦ ἔφεραν στὸν κόσμο ἀπὸ τρία γατάκια καθεμιά. Τώρα ζοῦν ἀνακατεμένα: Εἶναι ἕξη ἀδέλφια ποὺ ἔχουν δυὸ μητέρες. Μὰ κι' οἱ μητέρες τους δὲν ξεχωρίζουν πιὰ τὰ δικά τους...

ἐξωφρενικό! Οὔτε στιγμὴ δὲν τὸ πίστεψα!

— Τὰ τρώω τὰ φίδια, διαμαρτυρήθηκε τὸ λελέκι. Μὰ ἐκεῖνα εἶναι φίδια μικρά, καθὼς πρέπει φίδια, εὐρωπαϊκὰ φίδια, πῶς τὸ λένε!

— Πρόσεξε τώρα, εἶπε ἡ συκιά. Νὰ ἡ ἀντιλόπη καὶ νὰ τὸ φίδι ποὺ ἑτοιμάζεται νὰ χυμήξῃ κατακέφαλά της. Σὲ λίγα λεπτὰ θἄχουν τελειώσει ὅλα.

Κι' ἀλήθεια, ἡ ἀντιλόπη πλησίασε χοροπηδώντας, χωρὶς νὰ ὑποψιαστῇ τὸν κίνδυνο. Κοίταξε γύρω της μὲ τὰ ἥμερα καστανὰ μάτια της, βέλαξε σιγανὰ καὶ σήκωσε τὰ μπροστινά της πόδια γιὰ νὰ πηδήσῃ. Μὰ τὸ φίδι εἶχε πέσει κιόλας ἐπάνω της· τυλίχτηκε γύρω στὸ κορμί της καὶ τὸ ἔσφιξε τόσο δυνατά, ποὺ τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο ζουλίχτηκε ἀπὸ τὸ φοβερὸ αὐτὸ σφίξιμο. Μόλις πρόφτασε νὰ βγάλῃ μιὰ φωνὴ κι' ἦταν νεκρό. Ἡ συκιὰ καὶ τὸ λελέκι ἄκουσαν τὰ κόκκαλά της ποὺ ἔσπαζαν.

«Ἔπειτα ἦρθε ἕνα πλῆθος ἀπὸ ἐλέφαντες...» (Σελ. 590 στ. β'.)

— Πάει κι' αὐτό! εἶπε ἡ συκιὰ μελαγχολικά. Εὐτυχῶς ποὺ ὁ θάνατός της ἦταν γρήγορος. Τώρα κοίταξε νὰ ἰδῇς πῶς θὰ τὴ φάγῃ τὸ φίδι.

Κι' ὁ λέλεκας εἶδε πῶς ἄφησε τὸ φίδι τὴν ἀντιλόπη νὰ πέσῃ κάτω καὶ πῶς ἄρχισα ὕστερα νὰ τὴν καταπίνῃ ὁλόκληρη, χωρὶς νὰ τὴν μασήσῃ ἢ νὰ τὴν κομματιάσῃ πρῶτα. Ἄρχισε ἀπὸ τὸ κεφάλι καὶ σιγὰ-σιγὰ ἔφτασε ὡς τὴν οὐρά. Πέρασε κάμποση ὥρα ὡς που νὰ κατεβάσῃ τὸ φίδι τὴ φοβερὴ αὐτὴ μπουκιά, μὰ στὸ τέλος τὰ κατάφερε. Τώρα ἡ ἀντιλόπη διακρινόταν ὁλόκληρη ὅπως ἦταν μέσ' στὴν κοιλιὰ τοῦ φιδιοῦ, καὶ τὸ δέρμα του ἦταν τόσο τεντωμένο, ποὺ τὸ λελέκι νόμισε πὼς θὰ σκάσῃ. Καὶ τὸ φόβο του τὸν εἶπε στὴ συκιά.

— Ἔννοια σου καὶ δὲ σκάζει, εἶπε ἡ συκιά, μ' ὅλο ποὺ ἡ μπουκιὰ αὐτὴ εἶναι κάπως πολὺ μεγάλη. Μιὰ χήνα ἢ ἕνα λελέκι θὰ ἦταν πιὸ εὐκολοχώνευτα. Μὰ τὸ φίδι ἦταν τόσο πεινασμένο ἀπὸ τὴ μακριὰ νηστεία, ποὺ ἄρπαξε τὸ πρῶτο ποὺ βρέθηκε μπροστά του. Τώρα θὰ μείνῃ ξαπλωμένο ὥσπου νὰ τὸ χωνέψῃ. Καὶ ὅσο θὰ τὸ χωνεύῃ, θὰ εἶναι τόσο ἐξαντλημένο κι' ἀδύνατο, ποὺ δὲν θὰ μπορῇ νὰ βλάψῃ οὔτε μύγα. Τότε θὰ μποροῦσες νὰ πετάξῃς κάτω καὶ νἀρχίσῃς νὰ τὸ τρῶς μὲ τὴν ἡσυχία σου, χωρὶς νὰ ἔχῃς τίποτε νὰ φοβηθῇς, ἂν δηλαδὴ δὲν σοῦ κόπηκε στὸ μεταξὺ ἡ ὄρεξη.

— Εὐχαριστῶ πολύ, εἶπε τὸ λελέκι ποὺ ἔτρεμε ἀκόμη ὁλόκληρο ἀπὸ τὸ φόφο του. Τόσο δὰ ἀδύνατο ὅπως λὲς δὲν πιστεύω νὰ εἶναι.

— Περίμενε καὶ θὰ ἰδῇς. Στὰ δικά μας μέρη συμβαίνουν πολλὰ παράδοξα. Πολλὲς φορὲς γυρίζει τὸ φύλλο καὶ οἱ μικρότεροι νικοῦν τοὺς μεγάλους.

Ἡ ἡμέρα πέρασε, πέρασε κι' ἡ νύχτα. Τὸ ἄλλο πρωῒ τὸ φίδι βρισκόταν ἀκόμη στὴν ἴδια θέση. Φαινόταν σὰ νὰ κοιμᾶται. Τὰ μάτια του ἦταν κλειστὰ κι' ὅλο του τὸ κορμὶ κοιτόταν σὰν ἄψυχο. Ἡ ἀντιλόπη διακρινόταν ἀκόμα καθαρὰ μέσ' στὴν κοιλιά του, μόνο ποὺ εἶχε κατεβεῖ λιγάκι παρακάτω

— Τί εἴδους πλάσματα εἶναι αὐτὰ ποὺρχονται κατὰ δῶ; ρώτησε τὸ λελέκι. Μοιάζουν μὲ τὰ δικά μας τὰ μυρμήγκια, μόνο ποὺ εἶναι πολὺ μεγαλύτερα, ὅπως καὶ κάθε τι ἐδῶ πέρα.

— Αὐτοὶ εἶναι οἱ τερμῖτες, ἐξήγησε ἡ συκιά. Ἔχε λίγη ὑπομονὴ καὶ σὲ λίγο θὰ ἰδῇς τί θὰ γίνῃ μέ δαύτους.

Καὶ οἱ τερμῖτες ἔρχονταν, ἑκατοντάδες... χιλιάδες... Περιτριγύρισαν τὸ φίδι, σκαρφάλωσαν ἐπάνω του, κι' ἄρχισαν νὰ τὸ τρῶνε. Μὲ ἔκπληξη καὶ τρόμο ἔβλεπε τὸ λελέκι πὼς τὸ φίδι οὔτε κἂν κουνιόταν. Ποῦ καὶ ποῦ τιναζόταν ἀπὸ τὸν πόνο καὶ μιὰ φορὰ ἄνοιξε τὸ ἕνα μάτι, μὰ ὕστερα τὄκλεισε πάλι ἀμέσως. Τὸ λελέκι εἶχε ἀνοίξει τὸ στόμα του ἀπὸ τὴν ἔκπληξη καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ κλείσῃ.

— Βλέπεις; εἶπε ἡ συκιά. Ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος. Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος τῆς φύσης καὶ κανεὶς δὲν ἔχει τίποτε νὰ πῇ σ' αὐτό. Τὸ φίδι εἶχε μείνῃ πολὺν καιρὸ νηστικὸ κι' ἔφαγε μονομιᾶς παρὰ πολὺ φαΐ. Κι' ὕστερα εἶχε τὴν ἀτυχία νὰ πετύχῃ τὸ θῦμα του καὶ νὰ τὸ φάγῃ κοντὰ σὲ μιὰ τερμιτοφωλιά. Τώρα οἱ ὧρες του εἶναι μετρημένης. Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπερασπιστῇ τὸν ἑαυτό του. Οὔτε μὲ τὸ μικρότερο μυρμήγκι δὲν μπορεῖ νὰ τὰ βάλῃ. Ἐγὼ σοῦ τὄπα. Μποροῦσες νὰ τὸ φᾷς δίχως κανένα φόβο. Ἄλλωστε καὶ τώρα ἀκόμη μπορεῖς νὰ τὸ κάνῃς.

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ ἀπὸ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα, ἔκανε τὸ λελέκι. Οὔτε εἶχα οὔτε καὶ ἔχω ἐγὼ τέτοιο σκοπό. Τὸ θέαμα ὅμως αὐτὸ εἶναι φριχτό. Ἕνα τέτοιο πρᾶγμα δὲν θὰ μποροῦσε νὰ συμβῇ ποτὲ στὴν πατρίδα μου.

— Μὴ συμβαίνει ἄραγε ποτὲ τίποτε κάτω κεῖ στὴν πατρίδα σας;

Τὸ λελέκι δὲν ἀπάντησε σ' αὐτὴ τὴν ἐρώτηση τῆς συκιᾶς. Καθόταν ἀκίνητο καὶ δὲν σήκωνε τὰ μάτια του ἀπὸ τὸ φίδι, ποὺ ἔβλεπε νὰ τὸ τρῶνε ζωντανό.

Τὴν ἄλλη μέρα ὅλα εἶχαν τελειώσει. Ἀπὸ τὸ φίδι δὲν ἔμενε παρὰ ὁ σκελετός του κι' ὁ σκελετὸς τῆς ἀντιλόπης. Οἱ τερμῖτες εἶχαν ἐξαφανισθεῖ.

Μ' αὐτὴ τὴν ἱστορία ὅμως, τὸ λελέκι εἶχε χάσει ὅλη του τὴν ὄρεξη γιὰ κάμποσο καιρό.

— Ὡστόσο πρέπει κάτι νὰ βρῇς γιὰ νὰ φᾷς, εἶπε ἡ συκιά. Δὲν χορταίνει βέβαια κανεὶς μὲ στενοχώρια.

Γύρω τους ὅλα μπουμπούκιαζαν κι' ἀνθοῦσαν καὶ μεγάλωναν. Ποτὲ του τὸ λελέκι δὲν εἶχε ξαναΐδεῖ μιὰ τέτοια πλούσια βλάστηση, μιὰ τέτοια εὐφορία. Χιλιάδες χιλιάδων λουλούδια στόλιζαν τὴ γῆ. Τὸ χόρτο πρασίνιζε, τὰ πουλιὰ κελαϊδοῦσαν, τὰ ζῶα μούγκριζαν καὶ φώναζαν καὶ κυνηγοῦσαν τὄνα τ' ἄλλο. Ἦταν ἐκεῖ ἡ ἴδις, ποὺ οἱ ἄνθρωποι τὴ θεωροῦσαν ἱερώτερη κι' ἀπὸ τὸν λέλεκα ἀκόμη, καὶ ὁ μεγάλος πελεκάνος.

Τὸ μικρὸ λελέκι τοῦ βοριᾶ, ποὺ καθόταν στὴν κορφὴ τῆς συκιᾶς, ἔνοιωθε ὁλότελα ἀσήμαντο τὸν ἑαυτό του. Κανένας δὲ φαινόταν νὰ νοιάζεται γι' αὐτό. Οἱ σκέψεις του γύριζαν μὲ νοσταλγία στὴ στέγη τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωριοῦ του, ὅπου θἄχτιζε τὴ φωλιά του, καὶ στὴν ἀτακτη ἀρραβωνιαστικιά του, ποὺ δίχως ἄλλο τώρα θἄταν παντρεμμένη καὶ θὰ εἶχε καὶ παιδιά, καὶ θὰ τὸν εἶχε ξεχάσει ὁλότελα.

Κάτι ἔπρεπε ὁπωσδήποτε νὰ φάῃ κι' ὁ ἄμοιρος ὁ λέλεκας. Σ' αὐτὸ ἡ συκιὰ εἶχε δίκιο. Κι' ὅσο προχωροῦσε ἡ μέρα καὶ γινόταν μεγαλύτερη ἡ πεῖνα του, τόσο περισσότερο τοῦ ἄρεσαν οἱ παχειὲς κάμπιες καὶ τὰ σκουλήκια ποὺ ἔβλεπε γύρω, κι' ἄρχισε νὰ τὰ τρώῃ μ' ἀφάνταστη ὄρεξη. Τὸ φαΐ τὸν ἔκανε νὰ νοιώσῃ κάπως πιὸ δυναμωμένο τὸ ἑαυτό του καὶ νὰ ξεχάσῃ τὶς στενοχώριες καὶ τὶς ἔννοιες του μὲ τὸ ὡραῖο θέαμα ποὺ παρουσιαζόταν μπροστά του. Καὶ τὸ θέαμα αὐτὸ ἔγινε ἀκόμη ὡραιότερο ὅταν ἁπλώθηκε ἡ νύχτα καὶ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἄρχισε ν' ἀσημώνῃ τὰ νερὰ τοῦ Νείλου.

— Κοίτα! κοίτα! φώναξε τὸ λελέκι στὴ φιλενάδα του τὴ συκιὰ ποὺ στὴν κορφὴ της ἐξακολουθοῦσε ἀκόμη νὰ κατοικῇ καὶ δὲν ἔφευγε παρὰ μονάχα γιὰ νὰ πετάξῃ λίγο πάρα πέρα, νὰ τσακώσῃ κανένα σκουληκάκι ἢ καμμιὰ κάμπια κι' ὕστερα πάλι ξαναγύριζε ἀμέσως. Γιὰ κοίτα, καλὲ ἐκεῖ! Ἕνα τόσο ὡραῖο θέαμα δὲν εἶχα ξαναΐδεῖ ποτέ μου. Τί εἶναι;

— Αὐτὸ εἶναι ὁ λωτός, ἀποκρίθηκε ἡ συκιά. Δὲν εἶναι ὡραῖος; Ἀπόψε πρωτάνοιξε τὰ πέταλά του.

— Θαυμάσιος εἶναι! εἶπε τὸ λελέκι καὶ κοίταζε τὸ λουλούδι ἐκστατικό.

Ἐκεῖνο λικνιζόταν στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ποταμοῦ τὸ ἴδιο ὅπως κι' οἱ νυμφαῖες στὶς λίμνες τῆς Εὐρώπης. Ἦταν ὅμως πολὺ-πολὺ πιὸ ὡραῖο ἀπὸ κεῖνες καὶ εἶχε τὸ ὡραιότερο γαλάζιο χρῶμα ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ. Κι' ἦταν τόσο πολλοὶ λωτοὶ ποὺ ἦταν κάτι τι ἀπίστευτο. Ὅπου κι' ἂν κοίταζε κανεὶς δὲν ἔβλεπε παρὰ τὰ γαλάζια λουλούδια νὰ λικνίζωνται ἀπάνω στὰ νερά. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ἦταν καὶ κόκκινα καὶ ἄσπρα, τὰ περισσότερα ὅμως ἦταν γαλάζια. Καὶ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ φαινόνταν τόσο θαυμάσια, ὥστε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του τὸ λελέκι πεθύμησε νὰ εἶχε ὡραία φωνὴ γιὰ νὰ τραγουδήσῃ τὴν ὁμορφιὰ τοῦ λωτοῦ. Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ φανερώσῃ ἀλλοιῶς τὸ θαυμασμό του παρὰ χτυπώντας τὸ στόμα του, καὶ τὸ δυνατό του χτύπημα ἀντήχησε δυνατὰ στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας.

— Ὁ λωτὸς κοιμᾶται κάτω στὸ βυθὸ τοῦ ποταμοῦ, εἶπε ἡ συκιά. Βαθιὰ-βαθιὰ μέσα στὸ βοῦρκο εἶναι οἱ ρίζες του κρυμμένες τὴν ἐποχὴ τῆς ξηρασίας, καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ φαντασθῇ πῶς βρίσκεται πραγματικὰ ἐκεῖ μέσα. Ὕστερα ἔρχεται ἡ ἐποχὴ τῆς βροχῆς μὲ ὅλα τὰ καλά της, καὶ τότε οἱ ρίζες πετοῦν δροσερὰ πράσινα μεγάλα φύλλα καὶ λυγερὰ κοτσάνια μὲ μπουμπούκια στὴν κορφή. Καὶ μιὰ νύχτα, ξαφνικά, τὰ μπουμπούκια ἀνοίγουν...

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

«ΑΙΣΩΠΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ»

ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΣ

Εἶπε κι' ἐβρόντησεν εὐτὺς ὁ Δίας :
νὰ κάνουνε τὸν Ἡρακλῆ Θεό,
γιατ' ἦταν παληκάρι κι' ἀγαθός,
καὶ τοὺς πιὸ δύσκολους καὶ τολμηροὺς
ἄθλους, καλόγνωμα τοὺς ἐτελοῦσε,
γιὰ νὰ εὐτυχοῦνε γύρα του οἱ ἀνθρώποι.
Πάνου στὸν Ὄλυμπο τὸν ἀνεβάσαν,
κι' οἱ θεοὶ περνοῦσαν ἀπ' ὁμπρός του
τιμώντας τον μὲ χαροσφίξιμο
καὶ μ' ἕνα φίλημα στὸ μέτωπο·
κι' αὐτὸς ἀντιχαιρέταγε μὲ γέλιο,
κι' ἀντιφιλοῦσε ἐγκάρδια τοὺς θεούς.
Μόνο σὰν πέρασε ὁ θεὸς ὁ Πλοῦτος,
βαρυσυνέφιασε τὸ πρόσωπό του,
ἔγειρε τὸ κεφάλι κατὰ γῆς,
κι' ἀπότομα τὸ χέρι ἀπόσυρε.
Ὁ Δίας πολὺ ξαφνιάστηκε γι' αὐτὸ
καὶ μὲ θυμὸ τὸν Ἡρακλῆ ρωτάει :
«Γιατὶ τὸν καταφρόνεσες τὸν Πλοῦτο
»κι' ὅλους τοὺς καλοδέχτηκες τοὺς ἄλλους;»
Κι' ὁ Ἡρακλῆς σεμνὰ τότε ἀπαντάει :
«Ὅταν ἀγωνιζόμουν στὴ γῆ κάτου,
»ἁπλὸς θνητός κι' ἐγὼ μέσ' τοὺς θνητούς,
»εἶδα τὸν Πλοῦτο νάχῃ συντροφιά του
»συχνὰ τοὺς ποταπούς καὶ τοὺς κακούς».

ΚΑΒΟΥΡΟΜΑΝΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ

Εἶπε ἡ καβουρομάννα στ' ἀγοράκι της :
«Γιατὶ λοξὰ μοῦ περπατᾶς, παιδί μου;
»Ἴσια νὰ περπατᾶς, χρυσό μου, ὡς περ-[πατοῦν
»Ὅλα τὰ ζῶα, νἄχης τὴν αὐχή μου.»

Μὲ σεβασμὸ τὸ καβουράκι ἀπάντησε :
«Τράβα μπροστά, μαννούλα μου, νὰ δῶ,
»κι' ὅρκο σοῦ κάνω στοῦ γιαλοῦ τὰ βότσαλα,
»ὅπως θὰ περπατᾶς νὰ περπατῶ».

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΖ'.

Ἔκαμα ἀμέσως τὸ σχέδιό μου καί, μιὰ καὶ δυό, χώνω τὸ κεφάλι μου μέσα στὸ παλιοπάπουτσο κι' ἀρχίζω νὰ τρέχω ἐδῶ κι' ἐκεῖ.

Ἀπὸ τὶς τρύπες καὶ τὶς σχισμάδες ποὺ εἶχε παντοῦ ἡ παράξενη μάσκα μου, μποροῦσα νὰ βλέπω... χωρὶς νὰ μὲ βλέπουν. Καὶ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς περιγράψω τὴ διασκέδαση ποὺ ἔκαμα μ' αὐτὸ τὸ μασκάρεμα!

Μὰ γιὰ φαντάσου, νὰ μὴν εἶσαι παρὰ ἕνα μικρὸ κι' ἀδύνατο κουνέλι, καὶ νὰ βλέπῃς νὰ φεύγουν μπροστά σου καὶ νὰ κρύβουνται τρομαγμένα, σὰ νὰ τὰ κυνηγοῦσε πεινασμένο θεριό, καὶ τὰ μεγάλα ἀκόμα ζῶα τοῦ δάσους! Γιατὶ

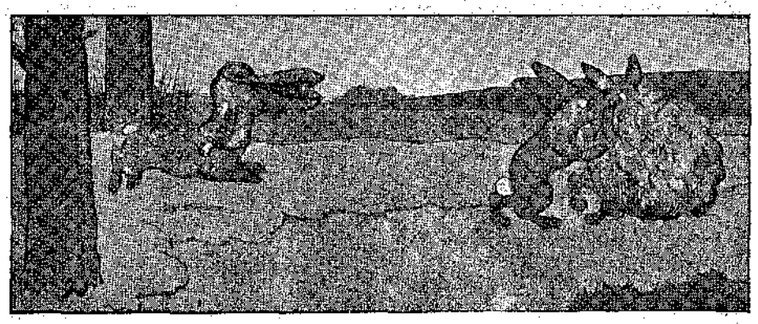

ὅπως γελάστηκα κι' ἐγώ, γελιούνταν τώρα κι' αὐτὰ καί, ἀπὸ μακριά, καθὼς ἔτρεχα μάλιστα, μ' ἔπαιρναν γιὰ ἕνα καινούριο, πρωτόφαντο ζωντανό, ποὺ δὲν ἤξεραν τί καπνὸ φουμάρει, μὰ ποὺ τἄνοιχτά του μὲ τὰ πολλὰ καὶ μυτερὰ δόντια δὲν προμηνοῦσαν τίποτα καλό. «Μωρὲ τ' εἶναι τοῦτο; Μάννα μου!» ἄκουγα ἀπὸ παντοῦ. Ἔ καὶ νἄξεραν—ὁ λύκος, ἡ ἀλεπού, τὸ τσακάλι—πὼς δὲν ἦταν παρὰ ὁ Κανελλῆς μ' ἕνα παπούτσι γιὰ καπέλλο!..

Τὸ πιὸ νόστιμο εἶναι τοῦτο: Καθὼς ἔτρεχα, σπέρνοντας παντοῦ τὸν πανικό, βλέπω ἀπὸ μακριὰ ἕνα θεόρατο λάχανο, ποὺ τὸ ἔτρωγαν ἥσυχα-ἥσυχα

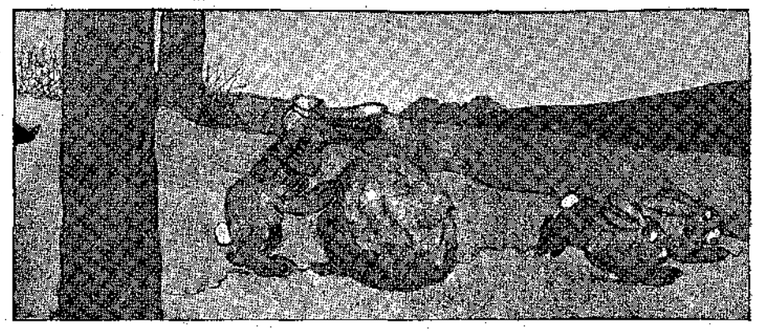

δυὸ κουνέλια. Δὲν μὲ εἶχαν ἰδεῖ, ἐννοεῖται, κι' ἐξακολουθοῦσαν τὴν εὐωχία τους μὲ λαιμαργία καὶ μ' εὐχαρίστηση μεγάλη. Γιατὶ τὸ λάχανο ἐκεῖνο ἦταν τόσο ἄσπρο, τόσο φρέσκο, τόσο δροσερό!

Ἄξαφνα ἀκοῦνε τὰ βήματά μου—εἶχα πλησιάσει—καὶ γυρίζουν πρὸς τὸ μέρος μου. Ἔ, καὶ νὰ βλέπατε τὴν τρομάρα τους! Ἄφησαν τὸ λάχανο, τὄβαλαν στὰ πόδια καὶ χάθηκαν ὡς που νὰ πῇς κίμινο!

«Ἡ σειρά μου, εἶπα νὰ καθήσω κι' ἐγὼ στὸ τραπέζι».

Μιὰ καὶ δυό, βγάζω τὸ παπούτσι καὶ στρώνουμαι. Πόσο ἡ εὐθυμία ἀνοίγει τὴν ὄρεξη! Ποτὲ λάχανο δὲν μοῦ φάνηκε ὡραιότερο! Γέμισα τὴν κοιλιά μου ὅσο δὲν χωροῦσε πιά, κι' ἤμουν εὔθυμος ὅλη τὴν ἡμέρα.

***

Ἐδῶ, παιδιά μου, τελειώνω τὴν ἐξιστόρηση τῆς νεανικῆς μου ζωῆς. Ἀρ-

γότερα βέβαια εἶχα κι' ἄλλες περιπέτειες, πιὸ περίεργες καὶ πιὸ νόστιμες κι' ἀπ' ὅσες σᾶς διηγήθηκα. 'Αλλ' αὐτὲς θὰ σᾶς τὶς διηγηθῶ... τοῦ χρόνου. Σᾶς ἀφίνω λοιπόν, σᾶς χαιρετῶ καὶ καλὴ ἀντάμωση!

(Τέλος)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ

'Εσπούδαζε δυὸ χρόνια στὸ Παρίσι.

Τί χαρὰ εἶχαν ὅλοι στὸ σπίτι, ὅταν ἔλαβαν τὸ τελευταῖο γράμμα του!

— Αὐτὸ εἶναι τὸ τελευταῖο γράμμα μου, τοὺς ἔγραφε· σὲ λίγες μέρες θὰ εἶμαι μαζί σας.

Πόσο τὸν ἀγαποῦσαν τὸ Γιῶργο τους! Οὔτε ὁ μπαμπάς οὔτε ἡ μαμμὰ οὔτε τἀδέρφια του θυμοῦνταν νὰ τοὺς ἐλύπησε ποτέ. Πάντα καλόγνωμος, πάντα ὑπάκουος, πάντα γελαστός.

Ἔκλαψαν πολὺ ὅλοι, ὅταν ἔφυγε. Τὴ θυμοῦνται ἐκείνη τὴ συννεφιασμένη καὶ μελαγχολικὴ ἡμέρα τοῦ 'Οκτώβρη, ὅταν τὸν κατευόδωσαν στὸ βαπόρι.

'Αλλὰ ὅλα αὐτὰ πέρασαν. Τώρα θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ λησμονηθοῦν ὅλα.

— Νὰ τὸ Παρίσι, κοιτάζουν τὰ παιδιὰ στὸ χάρτη, νὰ καὶ ἡ γραμμὴ τοῦ σιδηροδρόμου. Στὶς 17 τοῦ μηνὸς θὰ φύγῃ. Ἔχουμε σήμερα 16. Αὔριο φεύγει. Τί χαρά! Νὰ καὶ ἡ Λυών, νὰ καὶ ἡ Μασσαλία.

Τρέχει καὶ ἡ Γιούλα νὰ ἰδῇ σὰν τοὺς μεγάλους στὸ χάρτη.

— Ποῦ εἶναι; ποῦ εἶναι;

— Ποιός;

— Ὁ Γιῶργος.

— Χά, χά! Ὁ Γιῶργος δὲ φαίνεται. Τὸ Παρίσι φαίνεται.

— Ποὔναι το;

— Νά το.

— Τί κοντὰ ποὺ εἶναι! καὶ νὰ μὴν ἔρχεται ὁ Γιῶργος μας νὰ τὸν βλέπουμε ταχτικά!

Τὴν ἄλλη μέρα, πρωῒ-πρωΐ, ἦσαν πάλι ὅλοι μπροστὰ στὸ χάρτη.

— Θἆχῃ μπεῖ πλέον στὸ τραῖνο. Ὁ σιδηρόδρομος τρέχει, νὰ ἐδῶ.

Κι' ἀκούμπησαν ὅλοι τὸ δάχτυλό τους στὸ χάρτη, καὶ αὐτὴ ἡ Γιοῦλα ἀκόμη.

Σὲ δυὸ δευτερόλεπτα εἶχαν φθάσει πιὰ στὴ Μασσαλία.

— Στὶς 23 τοῦ μηνὸς θὰ εἶναι ἐδῶ, εἶπε ὁ μεγαλύτερος, ἔτσι γράφει.

— Τρέχω νὰ τοῦ ἑτοιμάσω τὸ δωμάτιό του, εἶπε ἡ μεγαλύτερη ἀδελφή του Κατίνα. Καὶ μὲ γρηγοράδα, ποὺ μόνον ἡ ἄδολη ἀγάπη παράγει, ἐσκούπισε, ξεσκόνισε, ἔστρωσε τὸ κρεβάτι, ξεκρέμασε, ἐκρέμασε, διόρθωσε, ὡς καὶ νερὸ ἀκόμη ἔβαλε στὸ νιπτῆρα, νὰ τὰ βρῇ ὅλα ἕτοιμα ὁ ἀδερφούλης της ὁ Γιῶργος.

Πόσο ἀργὰ περνοῦσαν οἱ ἡμέρες!

Μὰ δὲ θἄρθῃ ἐπιτέλους αὐτὴ ἡ 23!

'Αλλ' εἴτε χαιρόμαστε, εἴτε λυπόμαστε, εἴτε ἀγαπᾶμε, εἴτε μισοῦμε, ὁ χρόνος περνᾷ πάντοτε τὸ ἴδιο ψυχρὸς καὶ ἀδιάφορος.

Μὲ τὴν ἴδια ἀδιαφορία ποὺ φέρνει τὶς κακὲς ἡμέρες φέρνει καὶ τὶς καλές.

Ἔτσι ἔφερε καὶ τὴν 23.

'Απὸ τὸ πρωῒ τὰ παιδιὰ φόρεσαν τὰ καλά τους καὶ ἦταν ἕτοιμα γιὰ τὸ λιμάνι, ἀλλὰ τοὺς ἔκοψε τὴ φόρα ὁ πατέρας τους.

— 'Απὸ τώρα; τοὺς λέει. Τὸ βαπόρι θά 'ρθῃ στὶς 5 τὸ ἀπόγευμα. Τί θὰ κάμετε στὸ λιμάνι; νὰ ψηθῆτε στὸν ἥλιο;

— Μὰ ἂν ἔρθῃ νωρίτερα τὸ βαπόρι, νὰ μὴν εὕρῃ ὁ Γιῶργος μας κανένα νὰ τὸν περιμένῃ;

— Καὶ βασιλιὰ νὰ ἔφερνε τὸ βαπόρι, δὲν μπορεῖ νἄρθῃ νωρίτερα· ἀργότερα μάλιστα.

Αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο σύννεφο στὴ χαρά τους γιὰ τὴν ἐπάνοδο τοῦ ἀδελφοῦ τους.

'Εκάθησαν λοιπὸν σιωπηλοὶ στὸ σπίτι καὶ δὲν ἔβλεπαν πλέον τὸ χάρτη ἀλλὰ τὸ ρολόγι.

'Αλλὰ καὶ οἱ ὧρες περνοῦν ὅπως καὶ οἱ ἡμέρες, κι' ἂς φαίνονται οἱ δεῖχτες τοῦ ρολογιοῦ κολλημένοι.

Στὶς τέσσερις ξεκίνησαν ὅλοι πανηγυρικῶς γιὰ τὸ λιμάνι.

Τὰ μάτια ἐρευνοῦν στὸν ὁρίζοντα, νὰ ἰδοῦν τὸν καπνό, τὸ σημάδι τοῦ βαποριοῦ.

— Νὰ ὁ καπνός, νὰ ὁ καπνός! φώναξαν τὰ παιδιὰ διαμιᾶς, κι' ἐχτυποῦσαν τὰ παλαμάκια, κι' ἐπηδοῦσαν ἀπὸ τὴ χαρά τους. Ὁ καπνὸς ἦταν τὸ πρῶτο σημάδι τοῦ Γιώργου.

Μιὰ μαύρη στήλη φαινόταν στὸν ὁρίζοντα. Ὁ ἄνεμος τὴ χώριζε σὲ διάφορους κλάδους, καὶ φαινόταν στὴ φαντασία τῶν παιδιῶν ὅτι ὁ καπνὸς αὐτὸς ἦταν ὁ Γιῶργος ὁ ἴδιος ἀνεβασμένος σ' ἕνα κατάρτι μὲ ἀνοιχτὰ τὰ χέρια καὶ τοὺς κάνει σημεῖα.

Τὸ βαπόρι πλησίαζε. Τὰ μάτια τῆς μαμμᾶς ἦσαν βουρκωμένα, τὸ πρόσωπο τοῦ μπαμπᾶ εἶχε ἔκφραση ἀνυπομονησίας. Τὰ παιδιὰ κοίταζαν τὸ βαπόρι, κοίταζαν καὶ τὰ πρόσωπα τῶν γονιῶν τους. Κανεὶς δὲ μιλοῦσε. Οἱ καρδιὲς χτυποῦσαν δυνατά.

— Νὰ πάρουμε μιὰ βάρκα, νὰ τὸν προϋπαντήσουμε στὸ βαπόρι, ἐπρότεινε ἡ μαμμά.

— Ὄχι, εἶπε ὁ μπαμπάς, καλύτερα νὰ τὸν δεχθοῦμε ἐδῶ.

'Εγνώριζε ὁ μπαμπὰς ὅτι οἱ βάρκες δὲν σηκώνουν μεγάλους ἐνθουσιασμούς.

Τὰ παιδιὰ ἦταν ζωηρὰ καὶ ἀτίθασσα, καὶ στὴ στιγμὴ τῆς φασαρίας, τῆς συναντήσεως, στὸ θόρυβο τῶν ἐπιβατῶν, μποροῦσε κανένα νἄπεφτε στὴ θάλασσα.

Ἤθελε νὰ εἶναι ἡ εὐτυχία τους ἀδιατάραχτη.

— Θὰ μείνουμε ἐδῶ στὴν ἀποβάθρα στὰ σίγουρα.

Ἄδειες βάρκες περικύκλωναν τὸ βαπόρι κι' ἄρχισαν νὰ γυρίζουν γεμάτες.

Μαντήλια κουνιοῦνταν ἀπὸ τὶς βάρκες, μαντήλια ἀπὸ τὴν προκυμαία.

Ποιὸ ἀπ' αὐτὰ νὰ ἦταν τοῦ Γιώργου;

Νά τος ὀρθὸς στὴ βάρκα χαιρετοῦσε μὲ τὸ χέρι.

Ὁ μπαμπὰς ἔβλεπε ἄπληστα τὸ ξενιτεμένο παιδί του, καὶ μὲ τὰ χέρια του συγκρατοῦσε τὰ ἄλλα παιδιὰ νὰ μὴν πέσουν στὴ θάλασσα.

Πρώτη ἡ μαμμὰ τὸν ἐδέχθηκε στὴν ἀγκαλιά της. Τὰ δάκρυά της ἔβρεχαν τὰ μάγουλά του. Τὸν φιλοῦσε σιωπηλὰ καὶ ἀχόρταγα, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφίσῃ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά της.

— Φτάνει πιά, μαμμά, θέλουμε κι' ἐμεῖς! διαμαρτυρήθηκαν τὰ παιδιά.

Καὶ τοῦ ρίχτηκαν ὅλα μαζὶ καὶ τὸν καταφιλοῦσαν, καὶ τὸν χάϊδευαν.

Τελευταῖος ὁ μπαμπὰς τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν ἐφίλησε ἐπίσημα καὶ σοβαρά.

Ξεκίνησαν γιὰ τὸ σπίτι.

Σπάνια στὸν κόσμο μποροῦσε νὰ βρεθῇ συνοδεία πιὸ χαρούμενη.

Ὁ Γιῶργος ἦταν στὸ κέντρο, καὶ δυὸ ἀδέρφια τὸν κρατοῦσαν ἀπὸ τὸ ἕνα χέρι καὶ δυὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο σὰν αἰχμάλωτο.

Στὸ σπίτι, ὅλα ξυπνοῦσαν στὸ Γιῶργο γλυκειὲς ἀναμνήσεις, καὶ τὰ ἔπιπλα καὶ οἱ εἰκόνες καὶ ἡ γάτα καὶ τὸ καναρίνι, ὅλα, ὅλα. Ὅλα τὰ ἔβλεπε, ὅλα τὰ ἔψαυε.

'Αλλὰ πρᾶγμα περίεργο! ὅλοι τους ἄρχισαν νὰ καταλαβαίνουν ὅτι μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Γεώργου των κάτι ἦταν στὴ μέση. Σὰν ἐπιφυλακτικὸ τὸν ἔβλεπαν. Δὲν εἶχε τόσον ἐνθουσιασμὸ ὅσον αὐτοί. Λὲς καὶ ἡ ξενιτειὰ κάτι εἶχε βάλει μεταξύ τους.

Τί πρᾶγμα ἦταν αὐτό, δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸ προσδιορίσῃ, οὔτε αὐτὸς ὁ πατέρας. Ὅλα ἦσαν καλὰ καὶ εὐχάριστα. Ἡ ὑγεία ὅλων καλή, οἱ βαθμοὶ τοῦ Γεώργου ὡραῖοι, αὐτὸς κύριος πλέον Παριζιάνος, ἡ μορφή του εἶχε κάποια λεπτότητα καὶ εὐγένεια, τὸ ἴδιο καὶ οἱ τρόποι του.

'Αλλ' οὔτε τὰ ἀγκαλιάσματά του, οὔτε τὰ φιλιά του ἦσαν τόσο ζεστά, ὅσο τὰ δικά τους.

Τὸ βλέμμα του γύριζε μὲ γλύκα στὰ προσφιλῆ του πρόσωπα, κάποτε ὅμως προσηλωνόταν ἀόριστα στὸ κενόν, σὰν νὰ ἔβλεπε κόσμους μακρινούς, γνωστοὺς μόνο σ' αὐτόν.

Ἤθελαν νὰ τὸν ρωτήσουν τί ἦταν αὐτὸ τὸ ξένο πρᾶγμα, ποὺ ἦταν ἀνάμεσά τους, ἀλλ' οὔτε αὐτοὶ ἤξεραν συγκεκριμένα τί νὰ τὸν ρωτήσουν, οὔτε αὐτὸς τί νὰ τοὺς ἀποκριθῇ.

Μὰ τί ἦταν λοιπὸν αὐτό;

Ἦταν τὸ Παρίσι ὁλόκληρο.

Οἱ διακοπὲς πέρασαν εὐχάριστα. Ἡ σκιὰ ὅμως μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Γεώργου ἐξακολουθοῦσε νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε.

Καὶ ὅταν τὸν 'Οκτώβρη τὸν συνόδεψαν πάλι στὸ βαπόρι γιὰ τὸ Παρίσι, καὶ αὐτοὶ κι' ὁ Γεώργος ἔκλαψαν λιγώτερο ἀπὸ τὴν πρώτη φορά.

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΒΑΦΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Καίει τὸ φτερὸ καὶ στὴ στιγμὴ φανερώνεται μπροστά του ὁ ἀετός.

— Τί προστάζεις, ἀφέντη; τὸν ρωτᾶ.

— Νὰ τρέξῃς νὰ προφτάσῃς τὸ περιστεράκι ποὺ ἔστειλε ἡ βασιλοπούλα νὰ τῆς φέρῃ τ' ἀθάνατο νερό. Μάδησέ το, τσίμπησέ το, πάρ' του τὸ μπουκαλάκι καὶ φέρε μου το ἐμένα.

'Απλώνει ὁ ἀετὸς τὶς φτερούγες του, πετάει, προφταίνει τὸ περιστεράκι, ποὺ ὅ,τι γύριζε μὲ τ' ἀθάνατο νερὸ στὸ στόμα. Τὸ τσιμπάει, τὸ μαδάει, τοῦ παίρνει τὸ μπουκαλάκι καὶ τὸ πάει στὸ παιδί.

Πάει τὸ παιδὶ στὴ βασιλοπούλα, ραντίζει τὴ σκοτωμένη μὲ τ' ἀθάνατο νερό, στὴ στιγμὴ πετάχτηκε κείνη ζωντανή.

'Απόρησε ἡ βασιλοπούλα.

— Μωρὲ αὐτὸς εἶναι τετραπέρατος! λέει.

Εἶχε καὶ τὴν ἔννοια τί ἔγινε τὸ περιστεράκι. Καμμιὰ φορὰ γυρίζει ἐκεῖνο πίσω, μαδημένο, ξεπουπουλιασμένο, τσιμπημένο.

— Ἄχ, κυρά μου, τῆς λέει. Τὸ καὶ τὸ τρήβηξα.

'Εσάστισε ἡ βασιλοπούλα σὰν τἄκουσε. Φωνάζει τὸ παιδὶ καὶ τοῦ λέει:

— Τὸ πρῶτο στοίχημα καλὰ τὸ κέρδισες. Ἂν κερδίσῃς καὶ τ' ἄλλο, τότε θὰ μὲ πάρῃς γυναῖκα σου.

Τὸν πάει σὲ μιὰ ἀποθήκη ποὺ ἦταν γεμάτη ἴσαμε πάνω σιτάρι καὶ κριθάρι ἀνακάτωτο.

— Σὲ μιὰ ἑβδομάδα, τοῦ λέει, νὰ ξεχωρίσῃς ὅλο τοῦτο τὸ σιτάρι ἀπ' τὸ κριθάρι, ποὺ νὰ μὴ λείπῃ οὔτ' ἕνα σπειρί.

Φεύγει καὶ τὸν ἀφήνει μέσα. Κάθεται τὸ καϊμένο τὸ παιδί, πιάνει νὰ ξεχωρίσῃ τὸ σιτάρι ἀπὸ τὸ κριθάρι, παιδεύτησε ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ δὲ χώρισε παρὰ ἕνα σωρουλάκι.

— Δὲν εἶναι δουλειὰ αὐτή, λέει. Ἂν πηγαίνω ἔτσι, οὔτε σ' ἕνα χρόνο δὲ θὰ τελειώσω, ὄχι σὲ μιὰ ἑβδομάδα. Δὲν καίω τὸ μυρμηγκόφτερο νὰ ἰδῶ;

Καίει τὸ μυρμηγκόφτερο, μαζεύονται ὅλα τὰ μυρμήγκια.

— Τί προστάζεις, ἀφέντη; τοῦ λένε.

— Νὰ μοῦ κάνετε τὴ χάρη νὰ ξεχωρίσετε τὸ σιτάρι ἀπ' τὸ κριθάρι καὶ νὰ τὰ κάνετε δυὸ σωρούς.

Πιάνουν τὰ μυρμήγκια, πέφτουν ἐπάνω στὸ σωρό, σὲ μιὰ ὥρα τὸν εἶχαν μοιράσει. 'Απὸ δῶ τὸ σιτάρι κι' ἀπὸ κεῖ τὸ κριθάρι. Πάει τὸ παιδὶ στὴ βασιλοπούλα καὶ τῆς λέει:

— Ὅ,τι μὲ πρόσταξες εἶναι ἕτοιμο.

'Απόρησε ἡ βασιλοπούλα.

— Πότε πρόφτασε νὰ τελειώσῃ; λέει. Κάτι μάγια θἄκανε!

Κατεβαίνει στὴν ἀποθήκη καὶ τί νὰ δῇ; Χώρια τὸ σιτάρι καὶ χώρια τὸ κριθάρι, ποὺ δὲν ἔλειπε οὔτ' ἕνα σπειρί.

— Ἄϊντε, τοῦ λέει, μὲ κέρδισες! Τώρα θἄρθω μαζί σου ὅπου κι' ἂν πᾷς. 'Αλλὰ νὰ τὸ ξέρῃς. 'Εγὼ γιὰ σένα ἔρχομαι κι' ὄχι γι' ἄλλον.

Τὴ μπαρκάρει τὸ παιδὶ σ' ἕνα καράβι καὶ βάζει πλώρη κατὰ τὸν τόπο του. Σὰν ξανοιχτήκανε, κάθεται καὶ τῆς τὰ λέει ὅλα. Πῶς αὐτὸς ἦταν ὁ βαφτιστικὸς τοῦ βασιλιᾶ, πῶς τὸν γέλασε ὁ σπανός, πῶς τὸν ἔβαλε νὰ ὁρκιστῇ καὶ πῶς ἤθελε νὰ τὸν ξεπαστρέψῃ.

Σὰν τ' ἄκουσε αὐτά, ἡ βασιλοπούλα βγάζει τὸ δαχτυλίδι της καὶ τὸ πετάει στὴ θάλασσα.

— Γιατὶ τὸ πέταξες; λέει τὸ παιδί.

— Ἔχω τὸ λόγο μου, λέει ἡ Χρυσομαλλούσα.

Καμμιὰ φορὰ φτάνουν στὸ λιμάνι. Κανόνια, σμπάρα, ποὺ ἦρθε ἡ Χρυσομαλλούσα γιὰ νὰ γίνῃ νύφη τοῦ βασιλιᾶ. Ὁ σπανὸς ἔτριβε τὰ μάτια του καὶ δὲν τὸ πίστευε. 'Απὸ τὴ μιὰ μεριὰ χαιρόταν ποὺ θἄπαιρνε τὴ Χρυσομαλλούσα γιὰ γυναῖκα του, κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔσκαζε ποὺ ξαναγύρισε πίσω τὸ παιδί.

Ἡ Χρυσομαλλούσα οὔτε γύριζε νὰ τὸν κοιτάξῃ. Πήγαινε ἐκεῖνος, τὴν ρώταγε, τὴν ξαναρώταγε πότε θὰ παντρευτοῦνε, μιλιὰ ἐκείνη. Μιὰ μέρα τοῦ λέει:

— Νὰ μοῦ βρῇς τὸ δαχτυλίδι μου, ποὺ μοὔπεσε στὴ θάλασσα ὅταν ἐρχόμουν, καὶ τότε θὰ σὲ πάρω. Εἰδ' ἀλλοιῶς δὲ σὲ παίρνω.

Τί νὰ κάνει ὁ σπανός; Πάει καὶ βρίσκει τὸ παιδί.

— Βρέ, τοῦ λέει, νὰ ψάξῃς νὰ βρῇς τὸ δαχτυλίδι τῆς Χρυσομαλλούσας, γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ σοῦ πάρω τὸ κεφάλι. Καὶ νὰ μοῦ τὸ δώσῃς στὰ χέρια μου.

— Ἔ, λέει τὸ κακόμοιρο τὸ παιδί. Τώρα πιὰ ἔφτασε ἡ ὥρα μου νὰ χαθῶ. Ποῦ νὰ βρῶ τὸ δαχτυλίδι;

'Εκεῖ ποὺ καθόταν ἔτσι ἀπελπισμένο θυμήθηκε τὸ δελφίνι.

— Δὲν καίω, λέει, τὸ φτερουγάκι του; Μπορεῖ νὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ τὸ βρῶ.

Πάει στὸ γιαλὸ καὶ καίει τὸ φτερουγάκι τοῦ δελφινιοῦ.

Στὴ στιγμὴ παρουσιάστηκε μπροστά του τὸ δελφίνι.

— Τί προστάζεις, ἀφέντη; τοῦ λέει.

— Ἄχ, καϊμένο, λέει τὸ παιδί. Τῆς Χρυσομαλλούσας ἔπεσε τὸ δαχτυλίδι της στὴ θάλασσα καὶ τώρα μοὔπε νὰ της τὸ βρῶ. Ἦρθα λοιπὸν σὲ σένα μήπως καὶ μπορεῖς νὰ μὲ βοηθήσῃς.

Βάζει τὸ δελφίνι μιὰ σφυριξιὰ καὶ μαζεύονται ὅλα τὰ ψάρια τοῦ γιαλοῦ, ἀπ' τὸ πιὸ μεγάλο ὥς τὸ πιὸ μικρό.

— Στοὺς ὁρισμούς σου, βασιλιά μας, τοῦ λένε. Τί προστάζεις;

— Τῆς Χρυσομαλλούσας, λέει τὸ δελφίνι, τῆς ἔπεσε τὸ δαχτυλίδι της μέσα στὴ θάλασσα. Μήπως ξέρει κανένα ἀπὸ σᾶς, ποῦ βρίσκεται;

Μιλιὰ τὰ ψάρια. Καμμιὰ φορὰ πετάγεται ἕνα λαυράκι.

— Στὴν κοιλίτσα μου εἶναι! λέει. Τὴν ὥρα ποὺ τὸ πέταξε στὴ θάλασσα, ἐγὼ ἤμουν ἀπὸ κάτω καὶ τὸ ἔχαψα.

Πιάνει τὸ παιδὶ τὸ λαυράκι, τοῦ ἀνοίγει τὴν κοιλίτσα του, βγάζει τὸ δαχτυλίδι, τὸ πάει στὸ σπανό. Χαρὰ πιὰ ὁ σπανός! Τὸ παίρνει καὶ τὸ δίνει τῆς βασιλοπούλας.

— Ποῦ τὸ βρῆκες ἐσὺ τὸ δαχτυλίδι; τοῦ λέει ἡ Χρυσομαλλούσα.

— 'Εβούτηξα στὴ θάλασσα καὶ τὸ ἔβγαλα, λέει ὁ σπανός. Βλέπεις σοῦ τὸ ἔκανα τὸ χατήρι. Τώρα πότε θὰ παντρευτοῦμε;

— Νὰ μοῦ φτιάσουν τὰ νυφικά μου κι' ὕστερα, λέει ἡ βασιλοπούλα.

Πέρασε μιὰ βδομάδα, πέρασαν δυό, κι' ἀκόμη τὰ νυφικὰ τῆς βασιλοπούλας. 'Απελπίστηκε ὁ σπανός.

— 'Εκεῖνο τὸ βρωμόπαιδο μοῦ σκαρώνει αὐτὴ τὴ δουλειά, σκέφτηκε. Δὲν εἶναι ἀλλοιῶς, πρέπει νὰ τὸν ξεκάνω.

Φωνάζει τὸ παιδὶ καὶ τοῦ λέει:

— Νὰ πᾷς στὸ ἀμπέλι μου καὶ νὰ κοιτάζῃς τοὺς ἐργάτες ποὺ σκάβουν.

Ξεκινάει τὸ παιδὶ νὰ πάῃ, μὰ οἱ ἐργάτες ἦταν ἄνθρωποι βαλμένοι ξεπίτηδες ἀπὸ τὸν σπανό, καὶ μόλις ἔφτασε τὸ παιδί, τὸν πιάνουν μὲ τὰ ξινάρια τους καὶ τὸν κάνουν κομμάτια.

Περίμενε ἡ βασιλοπούλα νὰ φανῇ τὸ παιδί, τίποτε. Πάει στὸ σπανὸ καὶ τὸν ρωτάει:

— Ποῦ εἶναι ὁ παραγιός σου;

— Ξέρω ἐγώ; λέει ἐκεῖνος. Σὲ κάποιο ἀμπέλι μου τὸ ἔστειλα κι' ἐκεῖ θὰ χασομέρησε.

— Νὰ στείλῃς νὰ μοῦ τὸν φέρῃς, λέει ἐκείνη.

Σὲ λίγη ὥρα γυρίζει πίσω ὁ σπανὸς καὶ τῆς λέει:

— Τσακώθηκε μὲ τοὺς ἐργάτες καὶ τὸν σκοτώσανε, τὸν κάνανε κομμάτια.

— Νὰ μοῦ φέρῃς τὰ κομμάτια του εἰδ' ἀλλοιῶς φεύγω τούτη τὴν στιγμή, λέει ἡ Χρυσομαλλούσα.

Τί νὰ κάνῃ ὁ σπανός; Παίρνει τὰ κομμάτια τοῦ παιδιοῦ, τὰ βάζει σ' ἕνα σακκὶ καὶ τὰ πάει τῆς Χρυσομαλλούσας.

Τὰ βάζει ἐκείνη σ' ἕνα τραπέζι, τὰ κολλάει στὴ θέση τους, καὶ τὰ ραντίζει μὲ τ' ἀθάνατο νερό.

Στὴ στιγμὴ πετάχτηκε τὸ παιδὶ ζωντανό.

— Ἄχ, λέει, τί βαρειὰ κοιμόμουνα καὶ τί λαφριὰ ποὺ ξύπνησα!

— Κοιμόσουν, κακομοίρη μου, ἢ σ' εἶχε κάνει ὁ σπανὸς κομμάτια; Ἔλα, σήκω τώρα καὶ πᾶμε στὸ βασιλιά. Ὁ ὅρκος σου ἐλύθηκε μιὰ καὶ πέθανες κι' ἀναστήθηκες, καὶ τώρα μπορεῖς νὰ τοῦ πᾶς πῆς ὅλα.

Τὸν παίρνει ἀπὸ τὸ χέρι ἡ βασιλοπούλα καὶ πᾶνε μαζὶ στὸ βασιλιά. Γονατίζει τὸ παιδὶ μπροστὰ στὸ θρόνο του καὶ τοῦ λέει:

— Πολυχρονεμένε μου βασιλιά, τὸ καὶ τό! Ἐγὼ εἶμαι ὁ βαφτιστικός σου.

Σηκώθηκε ὁ βασιλιὰς ἀπὸ τὸ θρόνο του, τὸν ἀγκάλιασε, τὸν φίλησε.

— Καλὰ εἶχα ἐγὼ τὴν ἰδέα, λέει, πὼς δὲν ἦταν ὁ σπανὸς ὁ ἀληθινὸς βαφτιστικός μου. Ποῦ εἶναι αὐτός; Νὰ τὸν πιάσουν στὴ στιγμὴ καὶ νὰ τοῦ δέσουν χέρια καὶ πόδια σὲ τέσσερα ἄλογα καὶ νὰ τὰ χτυπήσουν γιὰ νὰ τρέξουν καὶ νὰ τὸν χωρίσουν στὰ τέσσερα!

Τρέχουν εὐθύς, πιάνουν τὸ σπανό, ποὺ ἦταν μισοπεθαμένος ἀπὸ τὸ φόβο σου, καὶ τὸν δένουν χέρια-πόδια σὲ τέσσερα ἄλογα, καὶ βιτσίζουν τὰ ἄλογα νὰ πάῃ τὸ καθένα ἀλλοῦ, καὶ κόπηκε ὁ σπανὸς στὰ τέσσερα.

Καὶ τὸ παιδὶ τὸ ἔκανε ὁ βασιλιὰς διάδοχό του καὶ τοῦδωσε γυναίκα τὴ Χρυσομαλλούσα, κι' ἔγιναν γάμοι καὶ χαρὲς καὶ ξεφάντωσες πολλές, κι' ἂν πᾷς ἐκεῖ, ἀκόμη θὰ τοὺς εὕρῃς νὰ χορεύουν.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΒΑΤΟΣ, ΓΑΛΑΡΟΣ ΚΑΙ ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ

ΛΑΪΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

Λένε οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, πὼς σὲ πολὺ παλιὰ χρόνια, καὶ τὸ πότε ἀκριβῶς δὲν τὸ ξέρουν, ἦταν τρεῖς πραματευτάδες ποὺ γύριζαν ἀπὸ πολιτεία σὲ πολιτεία καὶ ἀπὸ πανηγύρι σὲ πανηγύρι, γιὰ νὰ πουλήσουν τὶς πραματείες τους.

Ὁ ἕνας πουλοῦσε ὑφάσματα μάλλινα καὶ πανικά, ὁ ἄλλος χαλκώματα, τεντζερέδες, ταψιὰ καὶ μπρίκια, κι' ὁ τρίτος διάφορα ψιλικά.

Αὐτοί, ἀφοῦ ἀνταμωθήκανε πολλὲς φορὲς σὲ διάφορα μέρη, καὶ γνωριστήκανε καλά, ἔγιναν καὶ φίλοι.

Κάποιο βράδυ, καθὼς ἔτρωγαν μαζί, ἔκαναν λόγο καὶ γιὰ ἕνα πανηγύρι ποὺ θὰ γινόταν σὲ μιὰ πλούσια πολιτεία, καὶ θὰ κρατοῦσε πολλὲς ἡμέρες, καὶ ρώτησε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἂν θὰ πήγαινε.

Τότε ὁ ψιλικατζὴς τοὺς εἶπε, πὼς σ' ἐκεῖνο τὸ μεγάλο πανηγύρι θὰ κέρδιζαν πολλὰ λεπτά, ἂν γινόντανε κι' οἱ τρεῖς σύντροφοι,

Ἔτσι θἄβαζαν μαζὶ τὶς πραγματείες τους σὲ μιὰ πανηγυριώτικη παράγκα, θὰ εἶχαν ἕνα νοῖκι οἱ τρεῖς τους, κι' ἕνας ἀπ' αὐτοὺς θὰ μποροῦσε νὰ τριγυρίζῃ ἔξω, νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ σὲ τί τιμὲς πάνω-κάτω πουλοῦσαν οἱ ἄλλοι πραματευτάδες, τί πράματα γύρευαν οἱ ἀγοραστάδες, καὶ σὲ πολλοὺς ἀπ' αὐτοὺς νὰ λέῃ νὰ πᾶνε καὶ στὴ δική τους παράγκα.

— Δίκιο ἔχεις, τοῦ εἶπαν οἱ ἄλλοι δυὸ σὰν τὸν ἄκουσαν; καὶ θὰ εἶχες ἀκόμη μεγαλύτερο, ἂν εἶχες καὶ σὺ πραματείες σὰν τὶς δικές μας, κι' ὄχι αὐτὰ τὰ λίγα φιλικὰ ποὺ ἔχεις.

— Ἂν δὲν ἔχω ὅμοιες καὶ τόσο πολλὲς σὰν καὶ σᾶς, ἔχω ὅμως καλοὺς φίλους, ποὺ μποροῦν νὰ μοῦ δώσουν χρήματα μὲ μικρὸ διάφορο, κι' ἂν θέλετε, δανείζουμαι κι' ἔτσι ὀτὶς δικές σας πραματείες, ἐγὼ βάζω κεφάλαια καὶ μεγαλώνουμαι τὸ ἐμπόριο.

— Σύμφωνοι, τοῦ εἶπαν οἱ ἄλλοι, δῶσανε τὰ χέρια, καὶ κλείσανε τὴ συμφωνία τῆς συντροφιᾶς.

Γιὰ νὰ πᾶνε ὅμως στὸ μεγάλο πανηγύρι ἀπ' ἐκεῖ ποὺ βρισκόνταν ἔπρεπε νὰ περάσουνε θάλασσα· γι' αὐτὸ ἐναύλωσαν ἕνα πλοῖο καὶ τὸ φόρτωσαν μὲ τὰ ἐμπορεύματα ποὺ εἶχαν, καὶ μ' ἐκεῖνα ποὺ ἀγόρασαν μὲ τὰ δανεικὰ κεφάλαια τοῦ ψιλικατζῆ.

Στὴν ἀρχὴ τὸ ταξίδι ἦταν καλό· στὸ τέλος ὅμως, ἐνῶ ἀντίκριζαν τὶς ἀκτὲς τῆς χώρας, ποὺ ἤθελαν νὰ πᾶνε, ἔπιασε μιὰ μεγάλη τρικυμία, ποὺ κινδύνευε νὰ βουλιάξῃ τὸ πλοῖο, κι' ὁ καπετάνιος, γιὰ νὰ σωθῇ, μπῆκε μὲ τοὺς ναύτες του σὲ μιὰ μεγάλη βάρκα, φόρτωσε σ' αὐτὴ κι' ἀρκετὲς ἀπὸ τὶς πραματείες, ἀφίνοντας στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ τὸ καράβι καὶ τοὺς τρεῖς συντρόφους, ποὺ ἦταν ἀπὸ ἰὴ φουρτούνα ζαλισμένοι καὶ δὲν μποροῦσαν ἀβοήθητοι νὰ μποῦνε κι' αὐτοὶ στὴ βάρκα.

Τὸ καράβι σὲ λίγο βούλιαξε, μὰ τοὺς τρεῖς συντρόφους τοὺς ἔβγαλαν τὰ κύματα ἀναίσθητους σὲ μιὰ παραλία τῆς πολιτείας ἐκείνης.

Ἐκεῖ, ὅταν σὲ λίγο συνεφέρθηκαν καὶ κατάλαβαν τὴ συμφορά τους, ἄρχισαν νὰ δέρνουνται, νὰ τραβοῦν τὰ μαλλιά τους καὶ νὰ κλαῖνε ἀπελπισμένα, μὰ πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους ὁ ψιλικατζής, ποὺ χτύπαγε μὲ τὶς γροθιές του τὸ στῆθος του κι' ἔκλαιγε σὰ μικρὸ παιδί.

Ὅταν οἱ σύντροφοί του τοῦ εἶπαν νὰ μὴν κάνῃ ἔτσι, γιατὶ ὅλοι τὸ ἴδιο κακὸ πάθανε, ἐκεῖνος τοὺς εἶπε κλαμμένα:

— Σεῖς ὅ,τι κι' ἂν χάσατε ἦταν δικό σας, δὲν χρωστᾶτε τίποτε καὶ πρέπει νὰ μένετε κι' εὐχαριστημένοι ποὺ γλυτώσατε τὴ ζωή σας. Ἐγὼ ὅμως, ἀπ' ὅσα ἔχασα, τὰ περισσότερα τὰ χρωστάω, καὶ μὲ τί μούτρα θ' ἀντικρύσω τοὺς φίλους ποὺ μὲ δάνεισαν; αὐτοὶ μ' ὅλο τους τὸ δίκιο πρέπει νὰ μὲ χώσουν στὴ φυλακή.

Καθὼς ἔλεγαν αὐτά, εἶδαν νὰ τοὺς ζυγώνῃ μιὰ πρόσχαρη καὶ συμπαθητικὴ γριούλα, ποὺ τοὺς ρώτησε συμπονετικὰ τί εἶχαν κι' ἔκαναν ἔτσι.

Ἅμα ἄκουσε τὸ τί τοὺς ἐστάθη καὶ τί κακὸ ἀνεπάντεχο τοὺς βρῆκε, σὰν πολύξερη ποὺ ἦταν, βάλθηκε νὰ τοὺς παρηγορήσῃ, καὶ νὰ τοὺς γεμίσῃ τὴν καρδιά τους μ' ἐλπίδα.

Ἔδειξε πρῶτα σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔχασε τὰ ὑφάσματα, ἕνα φράχτη ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντὰ σ' ἕνα σταυροδρόμι καὶ τοῦ εἶπε πὼς καλὰ θἄκανε νὰ πήγαινε νὰ σταθῇ σ' αὐτόν, κι' ἀπ' ἐκεῖ κρυμμένος, νὰ παραμονεύῃ τὸ τρίστρατο, ποὺ ἦταν τὸ πιὸ συνηθισμένο μέρος ποὺ περνοῦσαν ὅσοι τραβοῦσαν γιὰ τὴν πολιτεία.

Ἔτσι θἄβλεπε καὶ τὸν καπετάνιο σὰν θὰ πήγαινε στὸ πανηγύρι νὰ πουλήσῃ τὶς πραματείες ποὺ τοῦ εἶχε κλέψει, καὶ νὰ τοῦ τὶς πάρῃ πίσω.

Ὕστερα εἶπε σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔχασε τὰ χαλκώματα, νὰ καθότανε στὴν παραλία, γιὰ νὰ εἶναι ἕτοιμος, ὅταν μὲ τὴ γαλήνη θὰ λιγόστευαν καὶ θὰ ξελαγάριζαν τὰ νερὰ τῆς θάλασσας, νὰ διακρίνῃ στὸν πάτο της τὰ χαλκώματά του καὶ νὰ τὰ βγάλῃ.

Σ' ἐκεῖνον πάλι ποὺ εἶχε χρεωθεῖ ἀπὸ τοὺς φίλους του εἶπε, ὡς ποὺ νὰ πάρῃ ὁ ἕνας σύντροφός του τὰ ὑφάσματα ἀπὸ τὸν καπετάνιο, κι' ὁ ἄλλος νὰ βγάλῃ τὰ χαλκώματα ἀπ' τὴ θάλασσα καὶ νὰ τὰ πουλήσουν, κι' ἔτσι νὰ πάρῃ τὸ μερίδιό του σὲ κεφάλαιο καὶ κέρδος, καὶ νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη του, νὰ κρύβεται τὴν ἡμέρα μὴ τυχὸν τὸν ἰδοῦν οἱ δανειστὲς καὶ τὸν φυλακίσουν, καὶ νὰ βγαίνῃ ἔξω μόνο τὴ νύχτα.

Ἄκουσαν κι' οἱ τρεῖς μὲ ἀνακούφιση τὴ συμβουλὴ τῆς γριᾶς, κι' ὁ ἕνας πῆγε καὶ στάθηκε στὸ φράχτη ποὺ τοὺδειξε· μὰ καρτερώντας ἐκεῖ τὸν καπετάνιο, μόλις ἀπὸ μακρυὰ ἔβλεπε ἀνθρώπους ποὺ ἐρχόνταν γιὰ νὰ περάσουν ἀπὸ μπροστά του, ἅπλωνε τὰ χέρια του ἕτοιμος νὰ τοὺς τσακώσῃ ἂν ἔβλεπε πὼς ἦταν φορτωμένοι μὲ τὶς πραματείες του.

Ὅπως ὅμως στεκόταν ἔτσι στὸ φράχτη μέρα-νύχτα, ἄρχισαν τὰ πόδια του σιγὰ-σιγὰ νὰ βουλιάζουν μέσα στὴ γῆ, κι' ἀπὸ ἄνθρωπος λίγο-λίγο ἄλλαξε κι' ἔγινε δεντρικὸ μὲ κλαμποὺς ἀγκαθωτούς· κι' αὐτὸ λένε πὼς εἶναι ὁ βάτος, καὶ γι' αὐτὸ ἴσαμε σήμερα, σ' ὅποιον περάσῃ ἀπὸ δίπλα του, τοῦ πιάνει μὲ τ' ἀγκάθια του τὰ ροῦχα ποὺ φορεῖ, γιὰ νὰ ἰδῇ μήπως εἶναι καμωμένα ἀπ' ἐκεῖνα ποὺ τοῦ εἶχαν κλέψει.

Ὁ ἄλλος, τριγυρίζοντας στὴν παραλία καὶ καρτερώντας νὰ ρηχάνουν τὰ νερὰ καὶ νὰ βρῇ τὰ χαλκώματά του, εἶπε πὼς μόνο ἂν ἦταν πουλὶ καὶ πέταγε πάνω ἀπ' τὴ θάλασσα θὰ τἄβλεπε γιὰ νὰ τὰ πάρῃ· μὰ φαίνεται πὼς αὐτὸ τἄκουσε ἡ μοῖρα του καὶ τὸν ἔκανε πουλί.

Αὐτὸ εἶναι ὁ γλάρος, ποὺ ὅλοένα ὡς τώρα πετάει πάνω ἀπ' τὴ θάλασσα, καὶ βουτάει μέσα σ' αὐτὴ γιὰ νἀνακαλύψῃ τὰ χαλκώματα· μὰ βουτώντας πιάνει φάρια, τὰ τρώει καὶ ζεῖ μὲ τὴν ἐλπίδα, πὼς κάπου θὰ βρῇ καὶ τὰ χαμένα του. Ἀλλὰ ποῦ;

Ὁ τρίτος, παὸ κρυβόταν τὴν ἡμέρα σὲ χαλάσματα, καὶ σὲ σπηλιὲς γιὰ νὰ μὴ τὸν ἰδοῦν οἱ δανειστές του, ἔβγαινε ἔξω μόνο τὴ νύχτα γιὰ νὰ βρῇ τίποτε νὰ φάῃ· ἔτσι τὰ μάτια του συνήθισαν

νὰ βλέπουν στὸ σκοτάδι καὶ σιγὰ-σιγά, ὅπως θέλουν νὰ εἰποῦν, ἔγινε τὸ νυχτοπούλι, ποὺ τὸ ξέρουν ὅλοι μὲ τ' ὄνομα νυχτερίδα, ποὺ πετάει πάντοτε φοβισμένα καὶ βιαστικά.

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΗΣ

ΑΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

Ε'.

Ἡ Σουζάνα

Τὸ Λοῦβρο, θὰ τὄχετε ἀκούσει, εἶν' ἕνα μουσεῖο, ὅπου φυλᾶνε τὰ ὁμορφα καὶ τὰ ἀρχαῖα πράγματα. Ἔχουνε δίκιο, γιατὶ τὰ γερατειὰ κι' ἡ ὁμορφιὰ εἶναι τὸ ἴδιο ἀξιοσέβαστα. Λοιπόν, ἀνάμεσα στὶς πιὸ συγκινητικὲς ἀρχαιότητες τοῦ μουσείου τοῦ Λούβρου, εἶν' ἕνα κομμάτι μάρμαρο, τριμμένο καὶ σπασμένο σὲ πολλὲς μεριές, μὰ ποὺ πάνω του ξεχωρίζουν ἀκόμα καθαρὰ δυὸ κοπέλλες ποὺ ἡ κάθε μιὰ κρατάει στὸ χέρι της ἀπ' ἕνα λουδούδι. Εἶναι δυὸ ὡραῖα πρόσωπα: ὑπῆρξαν νέες μέσ' στὴ νιότη τῆς Ἑλλάδας. Ἦταν, καθὼς λένε, ἡ ἐποχὴ τῆς τελείας ὁμορφιᾶς. Ὁ γλύπτης ποὺ μᾶς ἄφησε τὴν εἰκόνα τους, τὶς ἀναπαράστησε προφίλ, νὰ δίνουν ἡ μιὰ στὴν ἄλλη ἕν' ἀπ' αὐτὰ τὰ λουλούδια τοῦ λωτοῦ ποὺ τὰ θεωροῦσαν ἱερά. Ἀνασαίνουνε μέσ' στὸ γαλάζιο τους κάλυκα τὴ λήθη τῶν δεινῶν τῆς ζωῆς. Οἱ σοφοί μας ἀσχολήθηκαν πολὺ γι' αὐτὲς τὶς δυὸ κοπέλλες. Συμβουλεύτηκαν γιὰ χάρη τους πολλὰ χοντρὰ βιβλία, δεμένα ἄλλα μὲ περγαμηνὴ κι' ἄλλα μὲ δέρμα μόσχου· μὰ δὲν ἔμαθαν γιατὶ αὐτὲς οἱ δυὸ ὁμορφες κόρες κρατοῦσαν ἕνα λουλούδι στὸ χέρι τους.

Ὅ,τι δὲ μπόρεσαν νὰ μάθουν ὕστερ' ἀπὸ τόσο κόπο, μελέτη καὶ ἐδρῶτα οἱ σοφοί, ἡ δεσποινὶς Σουζάνα τὸ βρῆκε στὴ στιγμή.

Ὁ μπαμπάς της τὴν εἶχε πάρει στὸ Λοῦβρο, ὅπου εἶχε δουλειά. Ἡ δεσποινὶς Σουζάνα κοιτοῦσε τὰ ἀρχαῖα μὲ ἔκπληξη καί, βλέποντας θεοὺς ποὺ τοὺς λείπανε τὰ πόδια, τὰ χέρια, τὸ κεφάλι, ἔλεγε μέσα της: «Ἄ! Ἄ! τοῦτα δῶ εἶναι κούκλες τῶν κυρίων, καὶ βλέπω πὼς οἱ κύριοι σπάζουνε τὶς κούκλες τους ὅπως κάνουν τὰ κορίτσια». Μὰ σὰν πέρασε μπροστὰ στὶς δυὸ κόρες ποὺ κρατοῦσαν ἕνα λουλούδι, τοὺς ἔστειλ' ἕνα φιλί, γιατὶ τὶς βρῆκε ὡραῖες· ὁ πατέρας της τότε τὴ ρώτησε:

— Γιατὶ προσφέραν ἡ μιὰ στὴν ἄλλη ἕνα λουλούδι;

Κι' ἡ Σουζάνα ἀπάντησε ἀμέσως.

— Γιὰ νὰ εὐχηθοῦν γιὰ τὴ γιορτή τους.

Ὕστερα, ἀφοῦ σκέφτηκε λίγο, πρόσθεσε:

— Ἡ γιορτή τους πέφτει τὴν ἴδια μέρα, εἶναι κι' οἱ δυό τους ὅμοιες καὶ προσφέρουν τὸ ἴδιο λουλούδι. Οἱ φίλες ἔπρεπε νὰ γιορτάζουν ὅλες τὴν ἴδια μέρα.

Τώρα ἡ Σουζάνα εἶναι μακρυὰ ἀπ' τὸ Λοῦβρο κι' ἀπ' τὰ παλιὰ μάρμαρα. Περνᾶ στὴν ἐξοχή, κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο τῶν δέντρων, τὶς ὁμορφες ἀνοιξιάτικες μέρες, Παίζει στὸ λειβάδι, κι' εἶναι τὸ πιὸ εὐχάριστο παιχνίδι. Συλλογίζετε πὼς σήμερα εἶν' ἡ γιορτὴ τῆς φίλης της Ζακελίνας, καὶ γιὰ τοῦτο πάει νὰ κόψῃ λουλούδια ποὺ θὰ δώσῃ στὴ Ζακελίνα μαζὶ με φιλιά.

«Λουλούδια ποὺ θὰ δώσῃ στὴ Ζακελίνα μαζὶ μὲ φιλιά... (Σελ. 607, στ. β΄.)

ς'

Τὸ ψάρεμα

Ὁ Γιάννης πρωΐ πρωΐ ξεκίνησε μὲ τὴν ἀδελφή του τὴ Γιαννούλα, κρατώντας ἕνα καλάμι στὸν ὦμο κι' ἕνα καλαθάκι στὸ χέρι. Τὸ σχολειὸ ἔκλεισε, τὰ παιδιὰ εἶχαν διακοπές· γιὰ τοῦτο ὁ Γιάννης πάει κάθε μέρα μὲ τὴν ἀδελφή του τὴ Γιαννούλα, κρατώντας ἕνα καλάμι στὸν ὦμο κι' ἕνα καλαθάκι στὸ χέρι, στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ. Ὁ Γιάννης εἶναι τουραινέζος, ἡ Γιαννούλα εἶναι τουραινέζα· ὁ ποταμὸς εἶναι κι' αὐτὸς τουραινέζος. Κυλάει διάφανα κάτω ἀπὸ ἀσημένιες λεύκες. Ἕνας ὄγρὸς καὶ γλυκὸς οὐρανὸς τὸν κοιτάει νὰ τρέχει. Τὸ πρωΐ καὶ τὸ βράδυ ἄπροι ἀτμοὶ πλανιῶνται πάνω στοὺς χλοῖσμένους ὄχτους του. Μὰ ὁ Γιάννης κι' ἡ Γιαννούλα δὲν ἀγαπᾶνε τὸν ποταμὸ οὔτε γιὰ τὶς πράσινες φυλλωσιὲς τῆς ἀκροποταμιᾶς, οὔτε γιὰ τὰ λαγαρά του νερά, ὅπου καθρεφτίζεται ὁ οὐρανός. Τὸν ἀγαπᾶνε γιὰ τὰ ψάρια του. Σταματοῦνε στὸ μέρος ποὺ ἔχει τὰ περισσότερα ψάρια, ἡ Γιαννούλα κάθεται κάτω ἀπὸ μιὰ κουτσουρεμένη λεύκα. Ἀφήνουνται χάμου τὰ καλάθια τους, ὁ Γιάννης ξετυλίγει τὴν πετονιά του. Εἶναι πολὺ ἁπλὴ πετονιά: Ἕνα καλάμι μὲ μιὰ κλωστὴ καὶ μιὰ λιγισμένη καρφίτσα στὴν ἄκρη τῆς κλωστῆς. Ὁ Γιάννης ἔβαλε τὸ καλάμι, ἡ

«Γροθιές, μπάτσους, τσιμπήματα...» (Σελ. 608, στ. α΄.)

Γιαννούλα ἔδωκε τὴν κλωστὴ καὶ τὴν καρφίτσα. Ἔτσι ἡ πετονιὰ εἶναι κοινὴ γιὰ τὸν ἀδερφὸ καὶ τὴν ἀδερφή. Καθένας θὰ τὴν ἤθελε καταδική του, καὶ τὸ ἁπλὸ τοῦτο σύνεργο, ποὺ δὲν ἔμελλε νὰ κάμῃ κακὸ παρὰ μόνο στὰ ψάρια, σήκωσε οἰκογενειακοὺς καυγάδες κι' ἔκαμε νὰ πέσῃ γροθοπατινάδα στὴν ἥσυχη ἀκροποταμιά. Ὁ ἀδερφὸς κι' ἡ ἀδερφὴ παλέψανε γιὰ τὴν ἐλεύθερη χρήση τῆς πετονιᾶς. Τὸ χέρι τοῦ Γιάννη ἔγινε κατακόκκινο ἀπ' τὰ ἠχερὰ χαστούκια. Κι' ὅταν κουραστήκανε ἀπ' τὰ τσιμπήματα καὶ τοὺς μπάτσους, ὁ Γιάννης κι' ἡ Γιαννούλα συμφώνησαν νὰ παίρνῃ καθένας τὴν πετονιὰ μὲ τὴ σειρά του.

Πρῶτος, κάνει ἀρχὴ ὁ Γιάννης. Δὲν ξέρει κανεὶς πότε θὰ τελειώσῃ. Δὲν παραβιάζει φανερὰ τὴ συμφωνία, μὰ ἐμποδίζει τὴν ἐνέργειά της μὲ μιὰ ἔνοχη κατάχρηση. Γιὰ νὰ μὴ βρεθῇ στὴν ἀνάγκη νὰ δώσῃ τὴν πετονιὰ στὴν ἀδερφή του, ἀποφεύγει νὰ πιάσῃ τὸ ψάρι ποὺ προσφέρεται, ποὺ τσιμπᾶ τ' ἀγκίστρι καὶ κάνει τὸ φελλὸ νὰ βουλιάξῃ.

Ὁ Γιάννης εἶναι κατεργάρης. Ἡ Γιαννούλα κάνει ὑπομονή. Ἐδῶ κι' ἔξη ὧρες περιμένει. Τούτη τὴ φορὰ ὅμως μοιάζει κουρασμένη ἀπ' τὴν πολύωρη ἀπραξία. Χασμουριέται, τραβιέται πιὸ πέρα, πλαγιάζει στὸν ἴσκιο τῆς λεύκας καὶ κλίνει τὰ μάτια. Ὁ Γιάννης, ποὺ τὴν κατασκοπεύει μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ πιστεύει πὼς κοιμᾶται. Ὁ φελλὸς βουλιάζει. Τραβάει γρήγορα τὴν κλωστὴ ποὺ στὴν ἄκρη της ἀστράφτει μιὰ ἀργυρὴ λάμψη. Ἕνας κωβιός, πιάστηκε στὴν καρφίτσα

—Ἄ! ἡ σειρά μου τώρα, λέει δυνατὰ πίσω του μιὰ φωνή.

Κι' ἡ Γιαννούλα ἁρπάζει τὴν πετονιά.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΛΗΣ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΥΠΡΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

Δὲν ἀπορῶ καθόλου ἂν ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ Ἄγγλοι ποὺ ἐπιδοκιμάζουν τὸ κίνημα τῶν Κυπρίων κι' ἀποδοκιμάζουν τὶς βιαιότητες τοῦ σὲρ Στόρς. Ἡ ἐποχή μας δὲν ἀνέχεται πιὰ τὴν «κατάκτηση» καὶ σ' ὅλο τὸν πολιτισμένο κόσμο — ἐπομένως καὶ στὴν Ἀγγλία — οἱ διανοούμενοι, οἱ προοδευτικοί, οἱ φιλελεύθεροι ἀγαναχτοῦν ὅταν οἱ «κατακτηταὶ» ἐπιμένουν. Κάθε λαός, σᾶς λέγουν, ἔχει τὸ ἀπαράγραπτο δικαίωμα νὰ διαθέτῃ τὸν ἑαυτό του. Ὅπως καὶ κάθε ἄτομο. Πῶς λοιπὸν πᾶς ἐσύ, ὁ ξένος, στὸν τόπο του, στὸ σπίτι του, καὶ τοῦ ἐπιβάλλεις τὸ νόμο σου, τὴ γλῶσσα σου, τὴ θρησκεία σου κάποτε, τὴ θέλησή σου; Τί γυρεύει ὁ Ἰταλὸς στὰ ἑλληνικὰ Δωδεκάνησα; Τί γυρεύει ὁ Ἄγγλος στὴν ἑλληνικὴ Κύπρο; Κρατικὰ συμφέροντα... Ἐπέκταση στὸ Αἰγαῖο... Κυριαρχία στὴ Μεσόγειο... Τίποτα! Αὐτὰ πρέπει νὰ παραμερισθοῦν κι' οἱ ὑπόδουλοι λαοὶ νὰποχτήσουν κι' αὐτοὶ τὴν ἐλευθερία τους. Γιατὶ τὸ εἴπαμε: μόνο αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μποροῦν νὰ ὁρίζουν τὴν ὑπηκοότητά τους. Ἂν οἱ Κύπριοι ἤθελαν νὰ εἶναι Ἄγγλοι, ἂς ἦταν. Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ Κύπριοι θέλουν νὰ εἶναι Ἕλληνες, ἡ Ἀγγλία πρέπει νὰ τοὺς ἀφήσῃ.

Μ' ἀντὶ νὰ κάμῃ αὐτό, τί κάνει τώρα ἡ Ἀγγλία, ἡ ἐπίσημη Ἀγγλία, τὸ Κράτος; Τοὺς ἐξορίζει — ἀπὸ τὸν τόπο τους! — τοὺς φυλακίζει, τοὺς δέρνει, τοὺς σκοτώνει στὸ δρόμο, ὅπλους, σὰν τὸ σκυλὶ στ' ἀμπέλι! Ἀκούστηκε μεγαλύτερη βαρβαρότη; Ναί, κι' οἱ Τοῦρκοι μιὰ φορὰ ἔκαναν τὰ ἴδια στὴν καταχτημένη Ἑλλάδα. Μὰ ἦταν Τοῦρκοι, βάρβαροι ἀκόμα κι' ἀλλόθρησκοι. Οἱ Ἄγγλοι ὅμως εἶναι πολιτισμένοι καὶ χριστιανοί. Ὅταν οἱ Τοῦρκοι στὰ 21 κρεμνοῦσαν ἕναν Πατριάρχη ἢ στὰ 22 κρεσυργοῦσαν ἕνα Μητροπολίτη, τὄκαναν σὲ «ἄπιστους» ποὺ δὲν τοὺς ἀναγνώριζαν βέβαια καμμιὰ ἱεροσύνη. Γιὰ φαντασθῆτε ὅμως Ἄγγλοι, χριστιανοί, διαμαρτυρόμενοι, νὰ κακομεταχειρίζουνται ἕναν χριστιανὸ ὀρθόδοξο Ἱεράρχη, ὅπως κακομεταχειρίσθηκαν τοὺς νέους ἐθναμάρτυρες, τοὺς μητροπολίτες Κυτίου καὶ Κυρηνείας! Καὶ λέγω διαμαρτυρόμενοι, γιατὶ οἱ δυὸ αὐτὲς θρησκεῖες εἶναι σὰ μιά. Δὲν εἶναι ὅπως οἱ ὀρθόδοξοι κι' οἱ δυτικοὶ ποὺ καμμιὰ σχέση δὲν θέλουν νἄχουν. Ἂν παραδείγματος χάρη, πέθαινε — ὃ μὴ γένοιτο! — κάποτε στὴν Κύπρο ὁ σὲρ Στὸρς καὶ δὲν ὑπῆρχε διαμαρτυρόμενος παπὰς νὰ τὸν διαβάσῃ, θὰ τὸν διάβαζε ὁ Μητροπολίτης Κυτίου. Αὐτὸς ὁ ἴδιος δηλαδή, ποὺ κατὰ διαταγὴ τοῦ σὲρ Στόρς, κακοποιήθηκε χωρὶς κανένα σεβασμό, ὄχι πιὰ στὸ ἄτομό του, ἀλλὰ καὶ στὸ σχῆμα του, στὸ ἀξίωμά του. Σὰ νὰ ἦταν κανένας «μάγος» τῶν Ζουλοὺ ἢ τῶν Κάφρων...

Εἶναι μερικὰ πράγματα ποὺ μᾶς κάνουν ἀληθινὰ νὰ χάνουμε κάθ' ἐμπιστοσύνη στὸν πολιτισμὸν τῶν πολιτισμένων καὶ νὰ πιστεύουμε ἐκείνους ποὺ ἰσχυρίζονται ὅτι κατάβαθα ὁ λεγόμενος πολιτισμένος ἄνθρωπος μένει ὁ ἴδιος, κι' ὅτι φτάνει μιὰ ἀφορμὴ — ἕνα συμφέρο συνήθως — γιὰ νὰ τὸν δείξῃ ὅπως εἶναι. Ἔτσι καὶ σ' αὐτὴ τὴ θλιβερὴ περίσταση, ὁ Ἄγγλος, γιὰ νἄχῃ συμφέρο νὰ κρατήσῃ τὴν Κύπρο, δὲν ἐδίστασε νὰ καταστείλῃ τὴν ἐπανάστασή της μὲ τὰ βαρβαρότερα μέσα. Κι' αὐτὸ κάνει πάντα ὅταν σηκώνονται οἱ λαοὶ ποὺ ἔχει κατακτήσει, ζητώντας τὴν ἐλευθερία τους. Ὅλοι ξέρουν πῶς φέρθηκε μὲ τοὺς Μπόερς στὸ Τράνσβααλ, μὲ τοὺς Φελλάχους πρωτύτερα καὶ μὲ τοὺς Ἰνδοὺς τελευταῖα. Ὅσο γιὰ τοὺς πιὸ ἀγρίους ἰθαγενεῖς τῶν ἀποικιῶν του, εἶναι γνωστὸ ὅτι τοὺς μεταχειρίζεται μὲ τὸ σκληρότερο τρόπο, μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀπανθρωπιά...

Ἄλλη φορά, ὁ κόσμος αὐτὰ τἀνεχόταν. Τὸ «δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου» ἔλεγε. Σήμερα ἀγαναχτεῖ. Ἄλλη φορά, δικαιολογοῦσαν καὶ τὴν κατάκτηση, τὴν ὑποδούλωση βαρβάρων λαῶν ἀπὸ πολιτισμένους, ἀποβλέποντας στὸν ἐκπολιτισμό τους. Σήμερα οὔτε αὐτὸ δὲν παραδέχουνται. Ὁ ἐκπολιτισμὸς τῶν βαρβάρων, σᾶς λένε, εἶναι μιὰ καλὴ πρόφαση γιὰ νὰ τοὺς ἁρπάζουν οἱ πολιτισμένοι τὰ χρυσωρυχεῖα τους, τἀδαμαντωρυχεῖα τους, τὰ πλούτη τῆς γῆς τους. Τοὺς κάνουν δούλους, ἐκεῖ ποὺ ἦταν ἐλεύθεροι στὸν τόπο τους, μαθαίνοντάς τους, γι' ἀντάλλαγμα, νὰ φροῦν «εὐρωπαϊκὰ» καὶ νὰ κουτσομιλοῦν ἀγγλικὰ ἢ γαλλικά. Ἀλλὰ καὶ βαθύτερος ἂν εἶναι ὁ πολιτισμὸς ποὺ τοὺς δίνουν, μπορεῖ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὑποδούλωση; Κι' ἂν αὐτοὶ οἱ ἄγριοι, οἱ βάρβαροι λαοὶ — ποὺ τὸ κάτω-κάτω δὲν πείραζαν κανένα — ἀφίνουνταν ἐλεύθεροι, δὲν θὰ δημιουργοῦσαν μὲ τὸν καιρὸ ἕνα πολιτισμὸ δικό τους, ἰδιότυπο, ἰδιόρρυθμο, ὅπως οἱ Κινέζοι κι' οἱ Ἰάπωνες; Εἶναι δηλαδὴ ἀνάγκη ὅλοι οἱ πολιτισμοὶ νὰ μοιάζουν μὲ τὸν εὐρωπαϊκό;

Φαντασθῆτε τώρα πόσο λιγώτερο δικαιολογοῦν τὴν ὑποδούλωση — ἢ τὴ δῆθεν προστασία — λαῶν πολιτισμένων σὰν τοὺς Κυπρίους, ποὺ ἔχουν μάλιστα ἐλεύθερη μητρόπολη, τὴν Ἑλλάδα, κι' ἄλλο δὲν ποθοῦν παρὰ νὰ ἑνωθοῦν μαζί της! Τί δικαιότερος πόθος, τί ἱερώτερο δικαίωμα; Κι' ὅμως ἡ Ἀγγλία ἐπιμένει νὰ τοὺς κρατεῖ, καὶ φοβερίζει μάλιστα πὼς ἡ τυραννία της στὴν Κύπρο θὰ γίνῃ σκληρότερη. Γιὰ νὰ τιμωρηθῇ, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς, κι' ὅλος ὁ λαὸς τοῦ ἑλληνικοῦ νησιοῦ, ποὺ ἐτόλμησε νὰ ἐκδηλώσῃ τὸν ἐθνισμό του καὶ νὰ κηρύξῃ τὴν ἐλευθερία του!

Ἀλλὰ θὰ μπορέσῃ τάχα νὰ τὸ κάμῃ αὐτὸ ἡ Ἀγγλία; Ἄλλοτε θὰ μποροῦσε ἀσφαλῶς. Σήμερα εἶναι ζήτημα. Μαζὶ μὲ τὴν Ἑλλάδα, ποὺ συγκινήθηκε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, διαμαρτυρήθηκε κι' ὅλος ὁ πολιτισμένος κόσμος. Κι' ὅσοι Ἄγγλοι εἶναι πράγματι πολιτισμένοι καὶ φιλελεύθεροι, διαμαρτυρήθηκαν κι' αὐτοί. Ἡ Ἀγγλία — τὸ Κράτος — μπορεῖ τώρα νὰ ἐπιμείνῃ «χάριν τοῦ γοήτρου της». Ἀλλὰ σὲ πρώτη εὐκαιρία, κάνοντας τὴν ἀνάγκη φιλοτιμία, θὰ παραχωρήσῃ... μεγαλοψύχως τὴν Κύπρο στὴν Ἑλλάδα. Κι' αὐτὸ θἄναι κατόρθωμα τῶν Κυπρίων ποὺ σηκώθηκαν μὲ τόσο ἡρωϊσμό. Ἔχυσαν τὸ αἷμα τους γιὰ τὴν ἐλευθερία — καὶ θὰ τὴν ἀποχτήσουν!

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ 1932

Ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου ἡ «Διάπλασις» εἰσέρχεται στὸ 54ο ἔτος της καὶ σᾶς προσκαλεῖ ν' ἀνανεώσετε τὴ συνδρομή σας.—Τί θὰ δημοσιεύσῃ στὸν Τόμο τοῦ 1932.—Τὸ «Βασιλόπουλο καὶ Ζητιανόπουλο» τοῦ Μὰρκ Τουαίν. Ἡ «Ἐδὶθ ντὲ Φερλὰκ» τῆς Μαργαρίτας Μπουργέ.— Κι' ἄλλες περιπέτειες τοῦ «Κανελλῆ».—Πλῆθος ἄλλα μυθιστορήματα, διηγήματα, παραμύθια, ποιήματα κτλ.— Δυὸ «Κυριακές». — Οἱ «Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολὲς» τοῦ Φαίδωνος. — Τὸ «Πένταθλον» 1932 - 33.—Πλῆθος ἔκτακτοι Διαγωνισμοί.— Προκήρυξις τοῦ 32ου Διαγωνισμοῦ Ξεσπαθώματος.

Θὰ τὰ μάθατε βέβαια: Ἕνα φυλλάδιο ἀκόμα κι' ὁ χρόνος μου τελειώνει. Ἕνα φυλλάδιο ἀκόμα κι' ὁ νέος μου χρόνος ἀρχίζει. Τί γρήγορα ποὺ περνοῦν αὐτοὶ οἱ... χρόνοι κι' οἱ καιροί! Ἀπὸ τὸ Δεκέμβρη μκαίνω στὸν 54ο—συμπληρώνω δηλαδὴ μισὸ αἰώνα καὶ τρία χρόνια — κι' ὅμως μοῦ φαίνεται σὰν περσινὸς ὁ Φεβρουάριο; τοῦ 1879 ὅταν ἔβγαλα τὸ πρῶτο πρῶτο μου φυλλάδιο! Ἦταν μὲ 16 σελίδες, ἀλλὰ μικρές, καὶ μηνιαῖο. Σιγὰ-σιγὰ μεγάλωσα, — μὲ μεγάλωσε δηλαδὴ ἡ ἀγάπη τῶν παιδιῶν. Καὶ πρῶτα ἔγινα δεκαεννθήμερη, ἔπειτα ἑβδομαδιαία, σὲ μεγαλύτερο σχῆμα, μὲ ὀκτὼ σελίδες. Ἔπειτα — μὲ τὴν ἀγάπη πάντα τῶν παιδιῶν — οἱ ὀκτὼ σελίδες, στὸ ἴδιο μεγάλο σχῆμα, ἔγιταν δώδεκα. Κι' ἔτσι ἐξακολουθῶ καὶ θὰ ἐξακολουθήσω *δωδεκασέλιδη*.

Βέβαια, μὲ τὴ σημερινὴ κρίση καὶ μὲ τὴ σχετικῶς μικρὴ συνδρομή, ξεμιώνουμαι. Ἀλλὰ οὔτε τὴ συνδρομὴ αὐξάνω, οὔτε τὶς σελίδες λιγοστεύω. Θὰ ἐξακολουθήσω. Γιατὶ ἐλπίζω πὼς ἡ κρίση θὰ περάσῃ, καὶ προπάντων στηρίζομαι στὴν ἀγάπη τῶν παιδιῶν, ποὺ δὲν μοῦ ἔλειψε ποτέ. Ὤ, εἶμαι βέβαιη πὼς τὰ καλά μου παιδιὰ θὰ κάμουν ὅ,τι μπορέσουν γιὰ νὰ καλύψω τὴ μεγάλη μου αὐτὴ ζημία. Καὶ τὴ συνδρομή τους θἀνανεώσουν τὸ γρηγορώτερο, καὶ νέους συνδρομητὲς θὰ προσπαθήσουν νὰ μοῦ γγράψουν, τώρα ποὺ ἀρχίζει ὁ νέος μου χρόνος καὶ τόμος. Ἂς διαβάσουν τὸν Ὁδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ γιὰ νὰ ἰδοῦν πῶς ἀνανεώνεται ἡ συνδρομή, πῶς ἐμβάζονται τὰ χρήματα. κτλ. Εἶναι περιττὸ νὰ λέω ἐδῶ πράγματα γνωστὰ καὶ ποὺ τὰ ἔχει κι' ὁ Ὁδηγός.

Ὅσο γιὰ τὸ Ξεσπάθωμα, μοῦ φαίνεται ὅτι οἱ φίλοι μου δὲν θὰ δυσκολευθοῦν πολὺ νὰ βροῦν κι' ἄλλους, ὅταν τοὺς ποῦν τί θὰ δημοσιεύσω καὶ τί θὰ κάμω κατὰ τὸ ἔτος 1932. Πρῶτα ὅμως πρέπει νὰ τὰ μάθουν οἱ ἴδιοι. Κι' εὐχαρίστως τοὺς τὰ λέγω:

Ἀρχίζω ἀπὸ τὰ μυθιστορήματα. Τὸ πρῶτο, τὸ μεγάλο, αὐτὸ ποὺ θὰ βαστάξῃ ὁλόκληρο τὸ χρόνο, εἶναι ἕνα περίφημο ἀριστούργημα τοῦ Ἀμερικανοῦ Μὰρκ Τουαὶν (Marc Twain) — μεγάλου συγγραφέα, ποὺ βέβαια θὰ τὸν ἔχετε ἀκουστὰ — ἕνα *μυθιστόρημα ἱστορικὸ ποὺ ἐπιγράφεται*

«ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ»

Καὶ τὸ μὲν Βασιλόπουλο εἶναι ὁ μικρὸς Ἐδουάρδος, ὁ μονάκριβος γιὸς καὶ διάδοχος τοῦ βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Ἐρρίκου Η'. Τὸ δὲ Ζητιανόπουλο εἶναι ὁ Τὸμ Κάντυ, γιὸς ἑνὸς ζητιάνου τοῦ Λονδίνου. Τὰ τόσο διαφορετικὰ αὐτὰ παιδιὰ ἡ Μοῖρα ἔκαμε νὰ μοιάζουν μεταξύ τους σὰν δίδυμα ἀδέρφια. Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ ὁ Τὸμ Κάντυ χάζευε πίσω ἀπὸ τὰ κάγγελλα τοῦ βασιλικοῦ κήπου, τὸν εἶδε ὁ μικρὸς Ἐδουάρδος, τὸν πρόσεξε καὶ τὸν φώναξε στὸ παλάτι νὰ παίξουν μαζί. Ἀπάνω στὸ παιχνίδι, τὸ βασιλόπουλο καὶ τὸ ζητιανόπουλο ἄλλαξαν καὶ τὰ ροῦχα τους. Κι' ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀρχίζει ἡ μεγάλη τους περιπέτεια. Γιατὶ τὸν μὲν διάδοχο, οἱ παλατιανοὶ τὸν πῆραν γιὰ τὸ ζητιανόπουλο καὶ τὸν πέταξαν ἔξω ἀπ' τὸ παλάτι. Τὸ δὲ ζητιανόπουλο τὸ μεταχειρίζουνταν σὰν νὰ ἦταν ὁ διάδοχος, χωρὶς νἀκοῦνε τίς διαμαρτυρίες του, νομίζοντας πὼς τὸ κακόμοιρο τὸ παιδὶ εἶχε τρελλαθεῖ! Σὲ μεταξὺ πεθαίνει κι' ὁ Ἐρρῖκος Η', ποὺ ἦταν ἄρρωστος βαριά, κι' ὁ Τὸμ Κάντυ, θέλοντας καὶ μή, γίνεται βασιλιάς!

Τὰ βάσανα τοῦ ζητιανόπουλου, ὡς που νὰ συνηθίσῃ τὴ νέα του ζωή, καὶ τὶς περιπέτειες τοῦ Ἐδουάρδου ὡς που νἀναγνωρισθῇ καὶ νἀνακτήσῃ τὸ θρόνο του, ὅλ' αὐτὰ θὰ τὰ παρακολουθήσετε μ' ἐνδιαφέρον, μὲ συγκίνηση, μὲ ἀγωνία — μὰ καὶ μὲ γέλια — κατὰ τὸ διάστημα τοῦ 1932. Καὶ συγχρόνως θὰ διδαχθῆτε μιὰν ἄγνωστη σελίδα τῆς Ἀγγλικῆς Ἱστορίας τοῦ ΙΣ' αἰῶνα καὶ θὰ μάθετε τὰ περίεργα ἤθη καὶ ἔθιμα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

Τὸ «*Βασιλόπουλο καὶ Ζητιανόπουλο*» εἶναι τόσο *ὑπέροχο* ἔργο, ποὺ *Φάφηση ἐποχή*. Ἀρκεῖ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἔχει μεταφρασθεῖ σ' ὅλες τὶς γλῶσσες τοῦ κόσμου. Γιὰ σᾶς τὸ μεταφράζει ἡ δ. *Γεωργία Ταρσούλη*. Κι' ἕνα πλῆθος ὡραῖες εἰκόνες θὰ τὸ συνοδεύσουν.

Τὸ ἴδιο ὡραῖο, τὸ ἴδιο περιπετειῶδες καὶ συγκινητικὸ — ἄλλου εἴδους ὅμως, ὄχι πιὰ ἱστορικό, ἀλλὰ οἰκογενειακὸ σύγχρονο — εἶναι καὶ τὸ δεύτερο μυθιστόρημα, μὲ τὸν τίτλο.

«ΕΔΙΘ ΝΤΕ ΦΕΡΛΑΚ»

ἔργο τῆς γνωστῆς Γαλλίδας μυθιστοριογράφου — ποὺ γράφει μόνο γιὰ τὴ νεολαία — *Μαργαρίτας Μπουργὲ* (Marguerite Bourget). Ἡ ἡρωΐδα του, ἡ Ἐδὶθ ντὲ Φερλάκ, ἔχει μεγαλώσει μακριὰ ἀπ' τοὺς γονεῖς της, ποὺ δὲν τοὺς γνωρίζει καθόλου. Γιατὶ ὅταν ἡ Ἐδὶθ ἦταν πολὺ μικρή, ἐκεῖνοι ἔχασαν τὴ μεγάλη τους περιουσία κι' ἔφυγαν γιὰ τὶς Ἰνδίες νὰ τὴν ξανακάμουν, ἀφίνοντας τὸ κοριτσάκι τους στὰ χέρια μιᾶς πιστῆς ὑπηρέτρας. Μιὰ μέρα, μαθαίνει πὼς οἱ γονεῖς της γυρίζουν πίσω στὴ Γαλλία καὶ πηγαίνει, μαζὶ μὲ τὴ ναντά της, νὰ τοὺς προϋπαντήσῃ. Στὸ δρόμο, τὸ αὐτοκίνητο τὸ προσβάλλουν κακοποιοὶ ποὺ ἁρπάζουν τὴν Ἐδὶθ καὶ τὴν κουβαλοῦν στὸ λημέρι τους. Ὕστερ' ἀπὸ πολλὰ βάσανα, ἡ ἡρωΐδα μας κατορθώνει νἀποδράσῃ καὶ νὰ καταφύγῃ σ' ἕνα Ἄσυλο φτωχῶν παιδιῶν. Ἐκεῖ πέφτει ἄρρωστη βαριά. Κι' ὅταν γίνεται καλά, μαθαίνει πὼς τὸ βαπόρι ποὺ ἔφερνε τοὺς γονεῖς της ἐναυάγησε καὶ πὼς κανένας ντὲ Φερλὰκ δὲν ὑπῆρχε στὸν κατάλογο τῶν διασωθέντων. Ἔτσι ἡ Ἐδὶθ μένει ὀρφανή, μόνη, ἀπροστάτευτη κι' ἀναγκάζεται νὰ μπῇ ἀκόλουθος (demoiselle de compagnie) στὸ σπίτι ἑνὸς λόρδου, ποὺ δὲν ἔχει παρὰ μιὰ πολὺ κακομαθημένη ἀνεψιά. Τί ὑποφέρει ἐκεῖ ἀπὸ τὸ πλουσιοκόριτσο, πὼς κατηγορεῖται ὡς κλέφτρα, καὶ πῶς στὸ τέλος ξαναβρίσκει γεροὺς καὶ ζωντανοὺς τοὺς γονεῖς της — αὐτὰ θὰ τὰ ἰδῆτε στὴ συνέχεια τοῦ *μυθιστορήματος*, ποὺ *εἶναι* ἀπὸ τὰ *ὡραιότερα* καὶ *συγκινητικώτερα* ἀπ' ὅσα δημοσίευσα ποτέ. — Τὸ μεταφράζει γιὰ σᾶς ἡ δ. *Βασούλα Μπουρνιᾶ*, καὶ συνοδεύεται ἐπίσης ἀπὸ πολλὲς εἰκόνες.

Ἡ «*Ἐδὶθ ντὲ Φερλὰκ*» θὰ κρατήσῃ μόνο τὴν Α' Ἐξαμηνία. Ἐπόμενως τὴ Β' θὰ δημοσιευθοῦν ἕνα-δυὸ ἀκόμη μυθιστορήματα, διαλελυμένα ἀπὸ μερικὰ ὡραιότατα ποὺ ἔχω ὑπ' ὄψει. Γι' αὐτὰ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς μιλήσω ἀκόμη. Ὅσο γιὰ τὰ μικρά σας ἀδέλφια, ποὺ τόσο καλὰ τὰ περιποιεῖται πάντα ἡ *Κυρὰ Μάρθα*, θἄχουν καὶ φέτος πολλὰ νόστιμα ἀναγνώσματα, καὶ πρῶτα-πρῶτα τὶς

«ΝΕΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΕΛΛΗ»

τοῦ ξύπνου αὐτοῦ καὶ πολυμήχανου κουνελιοῦ, ποὺ τὰ παιδάκια τόσο τὸ ἔχουν ἀγαπήσει. Ἐπίσης θὰ δημοσιευθοῦν πολλὰ ἐκτενῆ ἢ σύντομα διηγήματα, πρωτότυπα καὶ ξένα, παραμύθια, μῦθοι, βιογραφίες μεγάλων ἀνδρῶν, ποιήματα κτλ. κτλ. Κι' ἀπὸ κάθε φυλλάδιο πάλι δὲν θὰ λείπῃ ἐκεῖνο ποὺ ὅλοι τὸ θεωρεῖτε ὡς τὸ καλύτερό του στολίδι, δηλαδὴ μιὰ «*Ἀθηναϊκὴ Ἐπιστολὴ*» τοῦ Φαίδωνος. Ὁ ἀγαπητός σας συγγραφέας σᾶς τὸ ἔχει τάξει: ὅσο ζεῖ κι' ὅσο εἶναι καλά, θὰ σᾶς γράφῃ πάντα! Ἐπίσης σὲ κάθε φυλλάδιο θὰ ὑπάρχῃ ἀπὸ μιὰ τούλάχιστο *Σελὶς Συνεργασίας* μὲ 5—6 κομμάτια... δικά σας.

Πρέπει ἀκόμα νὰ σᾶς πῶ, ὅτι μίλησα πολὺ σοβαρὰ τοῦ Ἀναγνία. «Δὲν εἶναι κατάσταση αὐτή! τοῦ εἶπα. Πότε βρέχει, πότε χιονίζει, πότε κάνει ζέση... δὲν εἶναι λόγοι αὐτοὶ γιὰ νἀναβάλλεται ἡ *Κυριακή*! Πρέπει ἀφεύκτως νὰ γίνονται *δυὸ Κυρια-*

κὲς τὸ χρόνο». Κι' ὁ ψυχογιός μου φιλοτιμήθηκε καὶ μοῦ τὸ ὑποσχέθηκε. 'Εννοεῖται ὅτι μέσα στὸ χρόνο θὰ προκηρυχθῇ καὶ τὸ ***Πένταθλο*** τῆς Γ' διετίας, ποὺ τἀποτελέσματά του θὰ δημοσιευθοῦν τὸ 1933. Κι' ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ***τακτικοὺς Διαγωνισμούς***, Λύσεων, συνθέσεως Πνευματικῶν 'Ασκήσεων, Εὐσήμων καὶ τὰ Δημοψηφίσματα, θὰ προκηρυχθοῦν καὶ πολλοὶ ***Ἔκτακτοι*** γιὰ τὸ καλοκαίρι.

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ὁ νέος μου Τόμος θὰ εἶναι ἀνώτερος κι' ἀπὸ τὸν φετεινὸ κι' ἀπ' ὅλους τους προηγουμένους. Γι' αὐτὸ ἐλπίζω ναὐξήσῃ ἡ ἀγάπη σας στὸ περιοδικό μου κι' ὁ ζῆλος ποὺ ἔχετε πάντα νὰ τὸ διαδίδετε. Καὶ μ' αὐτὴ τὴν ἐλπίδα,—τὴ βεβαιότητα νὰ πῶ καλύτερα—προκηρύσσεται σήμερα ὁ

32ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΞΕΣΠΑΘΩΜΑΤΟΣ

«πρὸς ἐγγραφὴν νέων Συνδρομητῶν εἰς τὴν Διάπλαση τοῦ 1932». Καθὼς ξέρετε ὅλοι, ὁ Διαγωνισμὸς τοῦ Ξεσπαθώματος εἶναι ἐτήσιος καὶ λαμβάνουν μέρος σ' αὐτὸν ὅλοι ὅσοι ἐγγράφουν νέους συνδρομητὰς στὸ διάστημα τοῦ χρόνου, ἑπομένως γιὰ τὸν 32ο, ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1931 μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1932. 'Εννοεῖται ὅμως ὅτι ἂν ἐγγράψῃ κανεὶς νέο συνδρομητὴ γιὰ τὸ 1932 καὶ ἀπὸ τώρα, δηλαδὴ ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου, τὸ ξεσπάθωμά του θὰ περάσῃ στὸ νέον αὐτὸ Διαγωνισμό. ***Οἱ ὅροι μένουν οἱ ἴδιοι.*** Καὶ τοὺς βρίσκετε ἐν ἐκτάσει στὸν 'Οδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ. (Ἂν δὲν τὸν ἔχετε, πρέπει ἀφεύκτως νὰ τὸν ἀγοράσετε· χωρὶς 'Οδηγό, ὁ συνδρομητὴς δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ στὴν κίνηση βῆμα . . .).

Περισσότερα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς πῶ. Καὶ θὰ τελειώσω μὲ τὴν ὑπόμνηση, ὅτι δυὸ εἶναι τὰ κυριώτερα καθήκοντα τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ: Α' ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς του' (μόλις λήγῃ, νὰ τὴν ἀνανεώνῃ.) Καὶ Β' τὸ Ξεσπάθωμα, ποὺ τόσο βοηθεῖ τὴ μητέρα Διάπλασι στὸ ἐπίμοχθο καὶ πολυδάπανο ἔργο της. Μαζὶ λοιπὸν μὲ τὴν ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς σας, περιμένω τώρα κι' ἕνα τουλάχιστο ξεσπάθωμα. Ἂν μπορέσετε δηλαδή, γιατὶ δὲν ὑπάρχει λόγος ναναβάλετε τὴν ἀνανέωσή σας ὡς νὰ ξεσπαθώσετε. Ἔχετε καιρὸ νὰ ξεσπαθώνετε ***ὅλο τὸ χρόνο.*** Μόνο ποὺ εἶναι εὐκολώτερο τώρα ποὺ ἀρχίζει ὁ νέος μου Τόμος, καὶ προπάντων κατὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά, ποὺ οἱ γονεῖς κάνουν δῶρα στὰ παιδιά τους. Καὶ τί καλύτερο δῶρο ἀπὸ μιὰ ἐγγραφὴ στὸ περιοδικό μας;

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΤΑ ΝΕΑ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Β'. ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΙΝ ΠΡΩΤΟΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑΣ ΤΟΥ 1931.

Στὸ προηγούμενο φυλλάδιο προεκηρύχθηκε τὸ Δημοψήφισμα τῶν Ψευδωνύμων τοῦ 1931. Σήμερα προκηρύσσεται τὸ νέο ποὺ εἰσάγεται ἀπὸ φέτος, πρὸς ἀνακήρυξιν Πρωτοδιαπλασόπουλου καὶ Πρωτοδιαπλασοπούλας.

1. — ***'Εκλέξιμοι*** εἶναι ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἔλαβαν μέρος στὴ Διαπλασιακὴ Κίνηση τοῦ 1931 — 'Αλληλογραφία, Διαγωνισμούς, Μικρὲς 'Αγγελίες, **Σελίδα Συνεργασίας** κτλ.—***ἐκτὸς ἂν ἐνίκησαν κάποτε στὸ Πένταθλο.*** Καὶ ὁ ἐκλογεὺς θὰ ψηφίσῃ δύο, ***ἕν' ἀγόρι κι' ἕνα κορίτσι, ποὺ κατὰ τὴ γνώμη του διακρίθηκαν σ' αὐτὴ τὴν κίνηση περισσότερο.*** (Γιὰ νὰ μὴν πλανηθῇ ἀπὸ τὸ γένος τοῦ ψευδωνύμου καὶ ψηφίσῃ τυχὸν δυὸ ἀγόρια ἢ δυὸ κορίτσια, ἂς κοιτάξῃ τὶς ***'Εγκρίσεις Ψευδωνύμων*** στὰ φυλλάδια τοῦ 1931. 'Εκεῖ, κοντὰ σὲ κάθε ἐγκρινόμενο ἢ ἀνανεούμενο ψευδώνυμο, σημειώνεται ***α.*** ὅταν ἀνήκῃ σὲ ἀγόρι, καὶ ***κ.*** ὅταν ἀνήκῃ σὲ κορίτσι.)

2. — ***'Εκλογεῖς*** εἶναι μόνον οἱ συνδρομητὲς καὶ οἱ συνδρομήτριες τῆς «Διαπλάσεως» τῶν ἐτῶν 1931 καὶ 1932, εἴτε ἔχουν, εἴτε δὲν ἔχουν ψευδώνυμο, κι' ἀπὸ τἀδέλφια τους μόνο ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν ψευδώνυμο καὶ λαβαίνουν μέρος στὴν κίνηση. Καὶ ὅσοι μὲν ἀπὸ τοὺς ὡς ἄνω ἐκλογεῖς ἔχουν ψευδώνυμο, ἀρκεῖ νὰ τὸ σημειώσουν στὸ ψηφοδέλτιό τους κοντὰ στὄνομά τους. Ὅσοι ὅμως δὲν ἔχουν, πρέπει νὰ κολλήσουν πάνω στὸ ψηφοδέλτιο καὶ τὴν ***ταινία*** τους, — δηλαδὴ τὸ χαρτάκι ἐκεῖνο ποὺ ἔχει τυπωμένο τὄνομα καὶ τὴ διεύθυνσή τους στὸ περικάλυμμα τοῦ φυλλαδίου ποὺ λαβαίνουν. (Ὅσοι τυχὸν λαβαίνουν τὸ φυλλάδιο μὲ ***χειρόγραφη*** ταινία, ποὺ δὲν θὰ χωροῦσε στὸ ψηφοδέλτιο, τότε ἂς τὴν ἀντιγράψουν σὲ μιὰν ἄκρη, χωρὶς νὰ παραλείψουν καὶ τὸ διακριτικὸ ψηφίο, Ω, Α, Κ, κτλ.)

3. — Τὸ ***Ψηφοδέλτιο*** αὐτοῦ τοῦ Δημοψηφίσματος πρέπει νὰ ἔχῃ μέγεθος ἐπιστολικοῦ δελταρίου (κάρτ-ποστάλ.) Στὸ ἔμπροσθεν μέρος νὰ γράφῃ: «Ψηφίζω ὡς Προδιαπλασόπουλο τοῦ 1931 τὸν τάδε (ψευδώνυμο) καὶ ὡς Πρωτοδιαπλασοπούλα τὴν τάδε (ψευδώνυμο)». Κι' ἀπὸ πίσω: «'Ο 'Εκλογεύς» ὄνομα, ψευδώνυμο, τόπος διαμονῆς, χρονολογία καί, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ψευδώνυμο, ἡ ταινία ποὺ εἴπαμε.

4. — Ὁποιος καὶ ὅποια πάρῃ τοὺς περισσότερους ψήφους θἀνακηρυχθῇ ***Πρωτοδιαπλασόπουλο*** καὶ ***Πρωτοδιαπλασοπούλα*** τοῦ 1931. Οἱ δυὸ αὐτοὶ πρῶτοι θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ γράφουν τὸν τίτλο τους γιὰ πάντα σ' ὅ,τι θὰ δημοσιεύουν στὴ Διάπλασι, στὰ μπιλλιέτα τους, στὰ τετράδιά τους κτλ. Καὶ θὰ δημοσιευθῇ ἡ εἰκόνα τους μόλις στείλουν μιὰ φωτογραφία. Ἄλλη ἀμοιβὴ δὲν θὰ δοθῇ, οὔτε Βραβεῖα 'Εκλογέων, Στ' 'Αποτελέσματα μόνο θἀναφερθοῦν κι' οἱ ἐπιλαχόντες μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν ψήφων ποὺ πῆρε καθένας.

5. — Στὰ Δημοψηφίσματα τῶν ἑπομένων ἐτῶν θὰ εἶναι πάλι ἐκλέξιμοι καὶ τὰ ***Πρωτοδιαπλασόπουλα*** ἢ οἱ Πρωτοδιαπλασοπούλες τῶν προηγουμένων, ἐφόσον θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ λαβαίνουν μέρος στὴν κίνηση. Μόνον οἱ Νικηταὶ κι' οἱ Νικήτριες τοῦ Πεντάθλου θὰ ἐξαιροῦνται.

6. — Ψηφοδέλτια εἶναι δεκτὰ ***μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.*** (Οἱ νέοι συνδρομηταί, ἐννοεῖται, δὲν μποροῦν νὰ ψηφίσουν, ἀφοῦ οἱ ἐκλογεῖς πρέπει νὰ εἶναι συνδρομηταὶ καὶ τῶν δύο ἐτῶν 1931 καὶ 1932.)

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ ***συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.***

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 17 Νοεμβρίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ 'Οδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὁποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΣΗΜΕΡΑ σᾶς τὰ λέω «διὰ μακρῶν». 'Εδῶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσω τίποτα. Μόνο γιὰ τὸ νέο Δημοψήφισμα ἤθελα νὰ πῶ ἀκόμα καὶ τοῦτο: Δὲν πρέπει νὰ σᾶς ἐπηρεάσουν φιλίες, συμπάθειες, παρακλήσεις. 'Αλλὰ νὰ δώσετε τὴν ψῆφο σας κατὰ συνείδηση, σ' ἐκεῖνον καὶ σ' ἐκείνη ποὺ εἰλικρινῶς πιστεύετε ὅτι ἀναδείχθησαν περισσότερο στὴν κίνηση τοῦ 1931. Ἔτσι μόνο τὸ Δημοψήφισμα αὐτὸ μπορεῖ νὰ δώσῃ σωστὰ καὶ δίκαια ἀποτελέσματα.

Ρόδη Οὐράνη, ἔχεις δίκιο. 'Αλλὰ στὴν καρκζάλη τῆς γραμματοπλημμύρας συμβαίνουν κι' αὐτὰ καμμιὰ φορά. Ἕνα μόνο δὲν μπορῶ νὰ παραδεχθῶ, ὅτι ἄφησα ἕξῃ γράμματα σου ἀναπάντητα! Σήμερα ἔχω μπροστά μου τρία, ἄρα σοῦ ἀπάντησα, ὁπωσδήποτε, στ' ἄλλα τρία. Ὅσο γιὰ τὸ διήγημά σου, ἀφοῦ συμπεραίνεις ὅτι τὸ ἔλαβα, θὰ ὑπάρχῃ βέβαια στὸ σωρὸ καὶ θὰ περιμένῃ τὴ σειρά του. 'Εννοεῖς ὅτι μοῦ εἶναι ἀδύνατο τώρα νὰ ψάξω. Γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ τῶν «Βατράχων» εἶπα τότε τὴ γνώμη μου καὶ εἶναι περιττὸ νὰ ξαναπῶ τὰ ἴδια. Ναί, ἡ «Στέλλα Βιολάντη» τοῦ κ. Ξενοπούλου εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερά του βιβλία, ἀπόρησα ὅμως ὅταν εἶδα ὅτι ἔχεις ἀντιπάθεια στὰ «θεατρικά» καὶ ὅτι μὲ δυσκολία σὲ κατάφερε ὁ βιβλιοπώλης σου ν' ἀγοράσῃς αὐτὸ τὸ βιβλίο. Μὰ τὸ δρᾶμα, φίλε μου, ὡς εἶδος, εἶναι πολὺ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα καὶ τὸ διήγημα, κι' ἀφοῦ ζητῇς ἀνώτερες αἰσθητικὲς ἀπολαύσεις, τὰ θεατρικὰ ἔργα πρέπει νὰ προτιμᾷς. Σοῦ ἔστειλα χαρτὶ καὶ 8 τετράδια. 'Ελπίζω τώρα νὰ μὴν ἔχῃς πιὰ παράπονο.

'Ωραιότατα μοῦ περιγράφεις, ***Βαλέντσια***, τὴ ζωή σου στ' ὡραῖο χωριό. Ἂν εἶχα τόπο, θὰ δημοσίευα ὁλάκερο τὸ γράμμα σου ποὺ εἶναι πραγματικῶς μιὰ λογοτεχνικὴ σελίδα. Θἄβλεπαν κι' ἐκεῖνοι ποὺ λένε «τί μπορεῖ νὰ βρῇς στὸ χωριό;» πόσα ὡραῖα πράγματα ἔχει τὸ χωριό. ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ τὰ βρῇς στὴν πόλη, ἐνῶ τῆς πόλης τὰ πράγματα—κι' αὐτὴ εἶναι ἡ διαφορά— τὰ βρίσκεις κάποτε καὶ στὸ χωριό. Π. χ. τὴν πολυτέλεια καὶ τὴν εὐμάρεια μιᾶς βίλλας. Κόπιασε ὅμως νὰ βρῇς στὴν πόλη μιὰ βρυσοῦλα σκεπασμένη ἀπὸ μιὰ βατομουριά, σὰν αὐτὴ ποὺ μοῦ περιγράφεις . . .

Τὸ εἶδα κι' ἐγώ, ***Σαρδανάπαλε***: στὸ 1ο φυλλάδιο αὐτοῦ τοῦ τόμου ὑπάρχει δημοσιευμένο (στὴ Σελίδα Συνεργασίας) ἕνα ποιηματάκι ποὺ μὲ τὴν ἴδια ἰδέα καὶ μὲ τὸν ἴδιο τίτλο («Εἶναι λύπες») σὰν αὐτὸ ποὺ δημοσίευσα τελευταῖα τῆς δ. Βασούλας Μπουρνιᾶ. Περίεργο, ἀλήθεια, γιατὶ ἡ δ. Μπουρνιᾶ δὲν εἶναι ἱκανὴ νἀντιγράψῃ. 'Εγὼ ὑποθέτω ὅτι ἐπηρεάσθηκε ἀπὸ τὸ δικό σου χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ καὶ χωρὶς νὰ τὸ θυμηθῇ, ὅπως κάποτε συμβαίνει. Διαβάζουμε δηλ. κάτι τί, μᾶς κάνει ἐντύπωση, μᾶς φυτεύει μιὰ ἰδέα, κι' ἀργότερα ἡ ἰδέα αὐτὴ μᾶς ξανάρχεται, καμμιὰ φορὰ καὶ μὲ τὰ ἴδια λόγια, χωρὶς νὰ θυμούμαστε πὼς κάποτε τὰ διαβάσαμε. Σημείωσε ὅτι αὐτὸ τὸ παρατηροῦμε καὶ σὲ πολὺ δόκιμους ποιητές. Τὸ «Πλάσμα τῆς φαντασίας» τοῦ Τυπάλδου εἶναι ἴδια ἡ «Invocation» τοῦ Λαμαρτίνου. Χαίρω ποὺ ἔχεις μαθήτρια στὸ πιάνο τὴν καλή μας ***Φεγγαραχτίδα.*** Εὔχομαι νἀποχτήσῃς κι' ἄλλες Διαπλασοπούλες.

'Η ***'Αρλίτα*** πῆρε τὸ Α' Βραβεῖο στὸ διαγωνισμὸ τῆς ***Μπουμπουλίνας*** κι' ἡ χαρά της εἶναι μεγάλη, ἀφοῦ μάλιστα τὸ βραβεῖο αὐτὸ ἦταν ἕνας τόμος μου. Τώρα ρωτιέται: θἀξιωθῇ ποτὲ νὰ πάρῃ Α' Βραβεῖο καὶ σὲ Διαγωνισμὸ δικό μου; Καὶ γιατὶ ὄχι; Αὐτὸ βέβαια ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ πρῶτα-πρῶτα ἀπ' αὐτὴν τὴν ἴδια . . . Μοῦ γράφει ἀκόμα ὅτι μαθαίνει κι' ἀγγλικά, κι' ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ γλῶσσα τῆς ἀρέσει πολύ, θὰ τὴ μάθῃ καλά. Μὰ βεβαιότατα, ὅ,τι ἀγαπᾷ κανείς, τὸ μαθαίνει εὔκολα· ὅ,τι δὲν ἀγαπᾷ, τοῦ εἶναι τόσο δύσκολο! 'Αλλ' αὐτὸ ἴσα-ἴσα εἶναι τὸ καθῆκον: νὰ μαθαίνῃ κανεὶς κι' ἐκεῖνα ποὺ δὲν ἀγαπᾷ, ὅταν χρειάζονται . . .

Νὰ καὶ τὸ ***Χρυσόνειρο*** ποὺ, γιὰ νἀγαπᾷ ἕνα μάθημα, θέλει νἄχῃ σ' αὐτὸ καὶ καλὸ καθηγητή. Εἶναι ἀλήθεια: ἕνας καλὸς καθηγητὴς κάνει ἀγαπητὸ τὸ μάθημά του. Κι' οἱ περισσότεροι καθηγηταὶ εἶναι καλοί. Ἤθελα ὅμως νὰ ἤξερα: ὅταν τυχαίνει καθηγητὴς ὄχι τόσο καλός, πρέπει νἀποστρεφόμαστε καὶ νὰ μὴ μαθαίνουμε τὸ μάθημά του; ἢ ἀπεναντίας νὰ βάζουμε ὅλη μας τὴ θέληση, ὅλες μας τὶς δυνάμεις, γιὰ νὰ τὸ μαθαίνουμε κι' αὐτὸ σὰν τἄλλα;

'Απὸ τώρα ἡ ***Χρηστίνα Μάμου*** μοῦ ἔστειλε τὴν ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς της γιὰ τὸ 1932. Οὔτε λήξη περίμενε αὐτὴ (ἀπὸ 3 Νοεμβρίου εἶναι τὸ γράμμα της) οὔτε πρόσκληση, οὔτε Νέα τοῦ 1932. Γεμάτη πεποίθηση κι' ἀγάπη σὲ μένα, ἔσπευσε νἀνανεώσῃ μὲ πρώτη εὐκαιρία. Τὴν εὐχαριστῶ πολὺ τὴν καλή μου φίλη. Τῆς ἔστειλα καὶ τὰ φυλλάδια ποὺ παρήγγειλε.

'Ο ***'Εδουάρδος Μπιάνκο***, ἀπὸ ἀγοραστὴς ποὺ ἦταν ὡς τώρα, γίνεται συνδρομητὴς καὶ μπαίνει καὶ στὴν κίνηση. Χαίρω πολύ. Θὰ εἶδε βέβαια τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου του καὶ τὴ δημοσίευση τῆς 'Αγγελίας του. 'Ελπίζω νὰ μοῦ γράφῃ συχνά.

Μοῦ γράφεις, ***'Αγνή***, τὴν ὥρα ποὺ «ἡ ἡμέρα φεύγοντας, ξετυλίγει τοὺς μαβιούς, τοὺς μαύρους της πέπλους» . . . Μὰ μήπως κάνεις λάθος; μήπως οἱ μαβιοὶ καὶ μαῦροι αὐτοὶ πέπλοι εἶναι τῆς ἑσπέρας ποὺ ἔρχεται; 'Ο ποιητὴς τουλάχιστο, σὲ μιὰ τέτοια ἀμφίβολη ὥρα, μιλεῖ γιὰ ἑσπέρα. Καὶ λέει:

Ρυίνει μὲ χρυσές
κροσσάτες ἀντηλιὲς
Κάθε συννεφιὰ τῆς ἀτμοσφαίρας·
Σὰν ντατέλλες ἄσπρες
καὶ τριανταφυλλιὲς
Στὸ γαλάζιο πέπλο τῆς ἑσπέρας.

Πέντε μῆνες πέρασαν ὡς νὰ μάθῃ ἡ ***Γλυκειὰ Σαμιωτοπούλα*** τὴν τύχη τοῦ κομματιοῦ ποὺ μοῦ ἔστειλε γιὰ τὴ Σελίδα πέρσυ. Τί ἀγωνία, μὰ καὶ τί χαρά, ὅταν τῆς ἔγραψαν ἐπιτέλους ἀπὸ τὸ σπίτι της (γιατὶ ἔλειπε) πὼς δημοσιεύθηκε! 'Αλλὰ ὄχι· μὲ τὴν τάξη ποὺ ἔβαλα τώρα, πολὺ πιὸ γρήγορα θὰ μαθαίνετε τὴν τύχη τῶν κομματιῶν σας. Ἄλλοτε, βλέπετε, μοῦ ἔστελναν δυὸ καὶ τρία μαζί, καὶ μοῦ ξανάστελναν πρὶν νὰ μάθουν τί ἀπόγιναν, καὶ μαζεύονταν, σωρεύονταν ἀτέλειωτα. Τώρα καθένας στέλνει ἀπὸ ἕνα, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ξαναστείλῃ παρὰ μετὰ τὴ δημοσίευση του ἢ τὴν ἀπόρριψη.

Ρασπουτίν, ἡ ***Φρύνη*** δὲν ἀναφέρεται στ' 'Αποτελέσματα τοῦ Α' 'Αγωνίσματος, γιατὶ δὲν ὑπῆρχε ἀπάντησή της σ' αὐτό. Κι' ἐγὼ νομίζω ὅτι ἂν λάβαινες καὶ σὺ μέρος στὸ «Πένταθλο», θὰ ἐρχόσουν σὲ πολὺ ἱκανοποιητικὴ θέση. Γιατὶ δὲν εἶναι, βλέπεις, μόνο οἱ Νικητὲς· εἶναι κι' ἐκεῖνοι ποὺ ἔρχονται σχεδὸν ἰσοδύναμοι, μὲ δυὸ-τρεῖς μόνο πόντους λιγώτερο. Τἀποτελέσματα τοῦ τρέχοντος Διαγ. πρὸς σύνθεσιν Πνευματικῶν 'Ασκήσεων καὶ ἡ προκήρυξη τοῦ νέου, θὰ γίνουν, καθὼς εἶπα, στὴν ἀρχὴ τοῦ 1932, ὥστε νὰ λάβουν μέρος καὶ οἱ νέοι συνδρομηταί, ποὺ ἄλλοτε τοὺς ἔκανα νὰ περιμένουν ἕξη μῆνες ἢ ἕνα χρόνο γιὰ νὰ στείλουν κι' αὐτοὶ οἱ καϋμένοι 'Ασκήσεις.

'Η ***Νύμφη τοῦ 'Ιονίου*** μοῦ γράφει ὅτι: μὲ μεγάλη χαρὰ εἶδε τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου της, μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση θὰ στείλῃ γελοιογραφικὲς κάρτες στὸ Διαγωνισμὸ τοῦ ***Λυσόχαρτου***, κι' ὅτι καὶ στὸ νησί της τὸν «σηματογράφο» τὸν λένε «τηλέγραφο» ὅπως στὴ Ζάκυνθο. Κι' αὐτὸ ἐξαφορμῆς μιᾶς περιγραφῆς τῆς Ζακύνθου ἀπὸ τὸν κ. Ξενόπουλο ποὺ ὑπάρχει στὰ «Νεοελληνικὰ» τῆς τάξης της, καὶ ποὺ ὁ καθηγητής της, ἐπειδὴ εἶναι κι' αὐτὸς Ζακυνθινός, τοὺς τὴν ἐξήγησε τόσο ὡραῖα . . . Μοῦ στέλνει καὶ μιὰ σειρὰ Π. Πνεύματα, ποὺ μερικὰ βέβαια θὰ ἐγκριθοῦν· ἄλλο ζήτημα ὅμως ἂν θὰ τὰ εὐνοήσῃ κι' ὁ κλῆρος γιὰ νὰ δημοσιευθοῦν.

Σ' εὐχαριστῶ, ***Μικρὰ Ξιφομάχος***, ποὺ μοῦ ξανάγραφες τόσο γρήγορα. Γιατὶ μιάμισυ ἑβδομάδα δὲν εἶναι βέβαια πολύ, οὔτε θὰ «θύμωνα» ἂν ἔκανες καὶ δυὸ καὶ τρεῖς. Βέβαια, ἡ εὐχαρίστησή μου εἶναι νὰ μοῦ γράφετε ὅσο τὸ δυνατὸ συχνότερα, δὲν ἀπαιτῶ ὅμως κι' ἀπὸ κανένα νὰ μοῦ γράφῃ τακτικά, τακτικώτατα κάθ' ἑβδομάδα, γιατὶ ξέρω πὼς ὑπάρχουν καὶ μαθήματα καὶ ἄλλες ἀσχολίες. Χαίρω ποὺ σοῦ ἀρέσουν τόσο τὰ περιεχόμενά μου καὶ ποὺ βρίσκεις ὅτι «συσσωρεύω ὅλα τὰ καλύτερα καὶ ἐκλεκτότερα» γι' αὐτὸ θὰ προσπαθήσῃς νὰ ἐγγράψῃς κι' ἄλλα παιδιὰ καὶ νὰ κάμῃς νἄχουν τὴ χαρὰ ποὺ ἔχεις ἐσὺ τώρα.

Κυρὰ τῆς Θάλασσας καὶ ***Οὐράνιο Τόξο***, δὲν ἔχετε δίκιο. Καμμιά, ἡ ἐλαχίστη χασμωδία δὲν ὑπάρχει σ' ἐκεῖνο τὸ στίχο. Εἶναι σωστότατος δεκατρισύλλαβος, ὅπως κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι τοῦ σονέττου, μὲ δυὸ συνιζήσεις:

πολὺ ἰδιότροπο ποὺ ἀμέσως θὰ τὸν σπάσῃ

Γίνεται δηλαδὴ συνίζηση στὸ ***πολὺ - ἰ*** καὶ στὸ ***ποὺ - ἀ***. Στὰ δυὸ αὐτὰ σημεῖα θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ καὶ ἔκθλιψη, δηλαδή:

πολ' ἰδιότροπο π' ἀμέσως θὰ τὸν σπάσῃ

ὁπότε πάλι ὁ στίχος θἄχε 13 συλλαβές, δὲν θἄταν ὅμως τόσο μεστὸς καὶ μουσικός, ὅσο εἶναι μὲ τὶς συνιζήσεις. Ξέρετε πότε θἄ ἦταν χασμωδίες; ὅταν τὸ ***υ - ι*** καὶ τὸ ***ου - α*** θἄπρεπε νὰ μετρηθοῦν ὄχι ὡς μία, ἀλλὰ ὡς δυὸ συλλαβές, γιὰ νὰ συμπληρωθῇ ὁ δεκατρισύλλαβος, ὁπότε θὰ χωροῦσε μεταξύ τους κι' ἕνα σύμφωνο, γιὰ νὰ λείψῃ ἡ χασμωδία (ἂς ποῦμε πολὺν-ἰδιότροπο, ἡ πούν-ἀμέσως,) καὶ τότε πιὰ ὁ στίχος δὲν θἄχε δεκατρεῖς συλλαβές, ἀλλὰ δεκαπέντε, θἄταν δηλαδὴ λανθασμένος. Βλέπετε λοιπὸν πὼς εἶχα δώσει ἕνα ποίημα μὲ καλή, δόκιμη στιχουργία, ἑπομένως ὁποιος ἔβρισκε κι' αὐτὸ τὸ δύσκολο, ἀλλὰ σωστότατο ***πολύ***, ἔπρεπε νἄρθῃ σὲ ἀνώτερη θέση ἀπὸ ἄλλον ποὺ σημείωσε ἐκεῖ ἄλλη, πιὸ ταιριαστὴ τάχα, λέξη. 'Ωστόσο ἡ παρατήρησή σας δὲ μὲ δυσαρέστησε, γιατὶ μοῦ ἔδωσε ἀφορμὴ νὰ κάμω τὸ στιχουργικὸ αὐτὸ μαθηματάκι, χρήσιμο βέβαια σ' ὅλους τοὺς νεαροὺς ποιητὲς τοῦ κύκλου μας, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ κατέχουν ἀκόμη ὅλα τὰ . . . μυστήρια τῆς στιχουργικῆς.

Δαφνοστεφανωμένη, χαίρω ποὺ ἡ ὑγεία σου εἶναι τώρα πολὺ καλύτερα, κι' ἐλπίζω ὅτι γρήγορα θὰ μπορέσῃς νὰ βγῇς γιὰ νὰ σὲ γνωρίσω κι' ἀπὸ κοντά. Γέλασες λοιπὸν μὲ τὸ ἐπεισόδιο τῆς «Κυριακῆς» καὶ σοῦ ἄρεσε ἡ ἐρώτηση ποὺ σᾶς ἔδωσα; Περιμένω μιὰ ὡραία σου ἀπάντηση. Καὶ γιὰ τὸ διήγημα θὰ σοῦ πῶ ἅμα ἔρθῃ ἡ σειρά του νὰ τὸ διαβάσω.

Τὰ Εὔσημα, ***Καραϊσκάκη***, δὲν ἔχουν ἄλλη ἀξία παρ' αὐτή: ὅποιος σ' ἕνα χρόνο πάρῃ τὰ περισσότερα, βραβεύεται κι' ἔχει τὶς τιμὲς καὶ τὶς ἀμοιβὲς τοῦ Βραβείου τῶν Εὐσήμων, ποὺ κι' αὐτὲς τὶς λέει ὁ 'Οδηγός. Στὸ «Πένταθλο» κατετάχθης στὴ Μεγάλη Τάξη, γιατὶ δὲν ἐσημείωνες ἡλικία. Κι' ἀδικήθηκες βέβαια, μικρὸς ἐσύ, νὰ συναγωνισθῇς μὲ μεγάλους· ἀλλὰ τί φταίω; Δὲν μπορῶ νὰ θυμοῦμαι ἀπέξω τῆς ἡλικίες, γι' αὐτὸ καθένας πρέπει νὰ σημειώνῃ τὴν ἡλικία του σὲ κάθε Διαγωνισμό, καὶ στὰ πέντε 'Αγωνίσματα τοῦ Πεντάθλου. 'Εσὺ ἴσως νὰ τὴ σημείωσες σ' ἕνα μόνο, κι' ὅταν χώρισα τὰ χειρόγραφα κατ' 'Αγωνίσματα, εἶδα ὅτι σ' ἕνα, δυό, τρία, δὲν εἶχες ἡλικία καὶ σὲ κατέταξα. Χαρτὶ λύσεων σοῦ ἔστειλα.

Ὄχι, ***Ζωὴ Διακοπούλου***, δὲν θὰ πάψω νὰ σοῦ στέλλω τὸ φυλλάδιο, γιατὶ ξέρω πὼς χρειάζεται εὐκαιρία γιὰ νὰ στείλῃς χρήματα ἀπὸ τὴ Βραζιλία ὅπου βρίσκεσαι. Ξέρω ἐπίσης ὅτι σοῦ εἶμαι «μιὰ παρηγοριὰ στὰ μακρινὰ ξένα» καὶ καταλαβαίνω πόσο μἀγαπᾷς γι' αὐτό . . . Μόνο τὸ Σῆμα, ἀλήθεια, σοῦ εἶν' ἐκεῖ περιττό, ἂν δὲν ὑπάρχουν 'Ελληνόπουλα γιὰ νὰ τὸ ἰδοῦν. Ἂν ὑπάρχουν ὅμως, ποῦ ξέρεις;

'Επειδή, ***'Ερνάνη***, τὸ σχέδιο αὐτὸ εἶναι ἀπραγματοποίητο, περιορίσου στὸ νὰ λὲς ὅτι ἡ «Καλύβα τοῦ Μπάρμπα Τόμ», ποὺ θὰ τὴν ἔχουν ἰδεῖ τόσοι στὸν Κινηματογράφο, δημοσιεύθηκε στὸν περσινό μου τόμο. 'Ακόμα καλύτερα θἄταν, ἂν ἔκανες νὰ δημοσιευθῇ αὐτὸ σὲ καμμιὰ ἐφημερίδα τῆς πόλης σας. 'Αλλὰ τί τὰ θέλεις! Τὸ πιὸ ἀποτελεσματικὸ ἀπ' ὅλα θἄταν ἡ ἵδρυση ἑνὸς Συλλόγου. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ καταβάλῃς κάθε προσπάθεια ὥστε νὰ μαζευθοῦν τὰ ἐκεῖ Διαπλασόπουλα, ποὺ δὲν εἶναι καὶ λίγα. 'Ωστόσο ἐγὼ σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ζωηρότατο ἐνδιαφέρον.

Καὶ ποῦ νὰ τὸν βρῶ τὸν χειμῶνα, ***'Ιουλιέττα Ρωμαίου***, γιὰ νὰ σοῦ στείλω λίγον . . . στὸ Πὸρτ-Σαΐδ; Κι' ἐδῶ, ὡς σήμερα, ἔχουμε καλοκαίρι. Στὴν ἀρχὴ εἴχαμε λίγες δροσερές, κρύες ἴσως, ἡμέρες· μὰ τώρα πάλι ἔπιασαν κάτι ζέστες πρωτοφανεῖς . . . γιὰ Νοέμβρη στὴν 'Αθήνα. Ναί, κι' ἐμεῖς τώρα ἔχουμε ἄφθονο νερό—ὅπως θὰ τὸ εἶδες ὅταν ἦλθες—ἀλλὰ δὲν θὰ γινοῦμε ποτὲ καὶ «βατραχάκια τοῦ Νείλου» σὰν καὶ σᾶς. Ὅσο γιὰ τὴ διαφορά σου μὲ τὸ ***Ντῖνο Αὐγερίτη***, δὲν εἶμαι σὲ θέση νὰ τὴ λύσω ἐγώ. Ἕνα μόνο ξέρω, ὅτι σὰν καλὰ κι' εὐγενικὰ παιδιά, πρέπει νὰ ἐπιμένετε κι' οἱ δυὸ ὅτι ἀνώτερος εἶναι ὁ ἄλλος.

Διαβιβάζω, ***Σαπουνόφουσκα***, τὰ θερμά σου συγχαρητήρια στὸ ***Νάρκισσο***—ποὺ τὴ νίκη του στὸ Πένταθλο τὴ θεωρεῖς «μεγάλο γεγονὸς ποὺ χαροποίησε ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα»—καὶ στὴν ***'Ηρώ***, ποὺ εἶχε μιὰ τόσο λαμπρὴ νίκη στὴν τάξη της καὶ γενικά. Ναί, ὅσοι πῆραν τὸν Α' Ἔπαινο εἶχαν βρεῖ ὅλα τὰ Τυπογραφικὰ Λάθη· προτιμήθηκαν ὅμως ὅσοι βρῆκαν μόνον αὐτά, χωρὶς νὰ σημειώσουν . . . δοκιμαστικῶς καὶ ἄλλα. Δὲν πιστεύω αὐτὸ ποὺ λές, ὅτι πολλοὶ σημειώνουν στοὺς Διαγωνισμοὺς μικρότερη ἡλικία γιὰ νὰ κατατάσσωνται στὴ Μικρὴ Τάξη. Φρονῶ ὅτι σημειώνουν ἐκείνη ποὺ ἔχουν ἀληθινὰ ***ὅταν γράφουν τὴν ἀπάντησή τους***, ἀδιάφορο ἂν ἀργοῦν τ' ἀποτελέσματα ἕνα, ἐνάμισυ κάποτε χρόνο, ὁπότε κ' ἐκεῖνοι . . . μεγαλώνουν. Γιὰ τὰ βραβεῖα σου τώρα: ἔχεις ἕνα Α' κι' ἕνα Γ', γιὰ τὰ ὁποῖα δικαιοῦσαι νὰ πάρῃς 20 δραχμῶν βιβλία. (Στοὺς ἄλλους Διαγωνισμοὺς εἶσαι 'Ισότιμος, κι' οἱ 'Ισότιμοι ἔχουν μόνο ἔκπτωση ὅταν ἀγοράζουν Τόμο.) Λοιπόν, πρέπει νὰ συμπληρώσῃς τὸ ἀντίτιμο τῶν βιβλίων ποὺ ζητεῖς, καὶ νὰ μοῦ ξαναγράψῃς τὴν παραγγελία.

'Αλήθεια, ***Παληὰ 'Αθήνα***, εἶναι νὰ ματώνῃ ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου ὅταν βλέπῃ τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ μας, τὰ χωριατόπουλα, σ' αὐτὴ τὴ βαρβαρότητα· καὶ προπάντων ὅταν ταξίδεψε στὴν Εὐρώπη καὶ συγκρίνῃ τὴν ἐκεῖ κατάσταση μὲ τὴν ἐδῶ. Φαντάσου, ἂν εἶναι δυνατό, χωριατόπουλα τῆς Γερμανίας, τῆς 'Ελβετίας, τῆς 'Ολλανδίας, νὰ πάρουν μὲ τὶς πέτρες ἐκδρομεῖς περαστικοὺς ἀπ' τὸ χωριό τους! Σκέψου ὅμως καὶ πόσων αἰώνων ἐλεύθερη ζωὴ καὶ πολιτισμὸ ἔχουν ἐκεῖ, καὶ πόσων ἐμεῖς ἐδῶ . . . Αὐτὸ μόνο! Τὸ «παληὰ» τοῦ ψευδωνύμου σου θὰ τὸ γράφω μὲ ***η*** ἀφοῦ ἔτσι τὸ ἔχεις συνηθίσει καὶ σοῦ φαίνεται παράξενο ὅταν τὸ βλέπῃς ἀλλοιῶς. Νὰ ξέρεις ὅμως ὅτι τὸ σωστό, τὸ ἐπιστημονικό, εἶναι μὲ γιῶτα. Γιατὶ στὴ νέα μας γλῶσσα τὸ ***παλαιὰ*** (δηλαδὴ ὅπως προφέρεται ***παλεὰ***) ἔγινε ***παλιά***, ὅπως τὸ κερασέα-κερασιά, Μαλεᾶς-Μαλιᾶς κτλ. Ὅτι τάχα τὸ ***α*** ἐτράπη εἰς ***η***, εἶναι δασκαλικὸ καὶ ἀστήρικτη.

Ζουλέϊκα, Γλυκειὰ 'Ελληνοπούλα, Συκιωνία Αὔρα, 'Ιππότη τῶν Ρόδων, Βασίλισσα τοῦ Αἰθέρος, Αυγαριά, Κυρὰ-Φροσύνη, Δάκρυ τῆς Μοναξιᾶς, Δροσοστάλαχτη, 'Ελπιδόπλεχτη Πορφύρα καὶ ***Ντῖνε Αὐγερίτη***, διάβασα τὰ ὡραῖα σας γράμματα, ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες σας καὶ . . . τὰ φύλαξα, γιὰ νὰ σᾶς ἀπαντήσω, ἂν μπορέσω, στὸ ἐρχόμενο. Δηλαδὴ σ' ὅσους μπορέσω.

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ *πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα.*

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ἡλιοβασίλεμμα» τοῦ *Τ. Φ. Α.* Δὲν εἶναι κακογραμμένο, ἀλλὰ ἔχουμε δημοσιεύσει τόσα πολλὰ «ἡλιοβασιλέμματα» στὴ Σ. Σ. Σ., ὥστε πρέπει νὰ εἶναι κάτι ἐξαιρετικὸ γιὰ νὰ μὴ φανῇ ἀνιαρὴ ἐπανάληψη. «Ἡ θάλασσα» τοῦ *Γιγαντιαίου Νάνου*. Πολὺ στομφώδης ἡ περιγραφὴ καὶ γραμμένη σὲ ἀνώμαλη γλῶσσα. Ἀλλοῦ γράφει «τὸν ἐλαφρὸν φλοῖσβον της» καὶ ἀλλοῦ «τὶς ὡραῖες φεγγαρόλουστες βραδυές».—«Τὸ πατρικὸ σπίτι» τοῦ ἰδίου. Τὸ θέμα καλὸ καὶ θὰ ἦταν δημοσιεύσιμο ἂν δὲν τὸ χαλοῦσε ἡ γλῶσσα. Ἂς τὸ ξαναγράψῃ ὁ *Γ. Ν.* στὴ γλῶσσα μας, ἂς τὸ χτενίση λιγάκι καὶ ἂς κάνῃ ἐκτενέστερο τὸ τέλος,—γιατὶ τελειώνει πολὺ ἀπότομα—καὶ ἂς τὸ ξαναστείλῃ.—«Πεπρωμένο» τῆς *Α. Β. Γ.* Τὸ θέμα ὡραιότατο καὶ τὰ δύο πρῶτα τετράστιχα ἀπολύτως ἄρτια. Ἀπὸ τὸ τρίτο ὅμως τετράστιχο καὶ κάτω, καὶ ἡ στιχουργία καὶ ἡ διατύπωση χαλάει. Π. χ. «Πιὸ ἐπίμονα σᾶς σφίγγει ἡ ὀδύνη,—ἀπαυδισμένα ὑφώνεστε σιωπηλά» εἶναι στίχοι ἐντελῶς ἀσυμβίβαστοι μεταξύ τους. Γιατὶ δὲν ἀρκεῖ νἄναι οἱ συλλαβὲς σωστές. Πρέπει καὶ ὁ τονισμὸς νὰ εἶναι ἐκεῖ ποὺ ταιριάζει. — «Ἄνδρος» τοῦ *Ριγολέτου*. Ἐντελῶς ἄτεχνο στὴ διατύπωση. Πολλοὶ στίχοι του δὲν ἔχουν καμμιὰ ἔννοια. Π. χ.: «Ἄνδρος ποὺ νιοὺς ξετρέλλανες». *Θεριεύεις γερατειά.*» — «Στροφούλες» τοῦ ἴδιου. Τὰ ἴδια ἔχω νὰ πῶ καὶ γι' αὐτό. Ὁ *Ρ.* ἔχει ἀρκετὴ εὐχέρεια στὴ στιχουργία, ἀλλὰ βάζει λέξεις στὴ σειρὰ χωρὶς νὰ δίνῃ καμμιὰ σημασία στὸ νόημα τῆς φράσης. Π. χ.: «Κλαίει τὸ σύμπαν σύσσωμο τὴν *ἄθλια φθορά*», «Ἀλλ' ὅμως εἰς τὸ εἶναι μου—*τοῦ φαρμακιοῦ πιθάρι*». Τί σημαίνει «τοῦ φαρμακιοῦ πιθάρι»; Ἔπειτα, ὁ Πλάστης δὲν ἔχει ποτὲ «φούρκα» Μπορεῖ νὰ ἔχῃ ὀργή, θυμό, ἀλλὰ φούρκα ποτέ. — «Σκέψη» τοῦ *Ρασπουτίν*. Παρομοίωση, ὄχι πολὺ ἐπιτυχημένη. Τὸ δεύτερο τετράστιχο ἐντελῶς ἄτεχνο. — «Ὁ βασιλιὰς Ὄλυ» τοῦ *Δαν. Κορτέζ*. Πεζὴ μετάφραση τοῦ «Erlkönig» τοῦ Gœthe, ἀπὸ τό.... Γαλλικό. Γιατὶ στὴ γλῶσσα αὐτὴ ὁ Erlkönig μεταφράζεται «Le roi des aulnes» δηλ. αὐτολεξεὶ «Ὁ βασιλιὰς τῶν κληθρῶν». Ἑπομένως aulnes = κλῆθρες καὶ ὄχι ὄνομα ἀμετάφραστο. Ὅσο γιὰ τ' ἄλλα, ὁ *Δ. Κ.* ἂς κοιτάξῃ τὴν ἀπάντηση ποὺ ἔδωσα στὴ *Δαναΐδα*, στὸ 47 φυλλάδιο, ὅταν ἔστειλε μετάφραση τοῦ ἰδίου ποιήματος. — «Ποιὰ εἶναι ἡ ζωὴ» τῆς *Μ. Ν. Μ.* Τί ἀπαισιόδοξο! Ὄχι, ἡ ζωὴ δὲν εἶναι καθόλου ἔτσι. Βέβαια πεθαίνει ὁ κόσμος, δυστυχεῖ, ἀλλὰ καὶ καινούργιες ζωὲς βγαίνουν στὸ φῶς, καὶ χαίρονται καὶ εὐτυχοῦν, κάνοντας καὶ τοὺς ἄλλους εὐτυχισμένους. Δὲν πιστεύω νὰ ἔχῃ στ' ἀλήθεια αὐτὲς τὶς ἰδέες ἡ *Μ. Ν. Π.* Μᾶλλον «φιλολογία» κάνει. Ἀλλὰ φιλολογία δὲν εἶναι μονάχα τὰ θλιβερὰ θέματα. — «Ὁ Μπάρμπα-Πέτρος» τοῦ *Νικηφόρου Οὐρανοῦ*. Κακογραμμένο, χωρὶς καμμιὰ πλοκή, ἄτεχνο στὴ σύνθεση καὶ στὴν ἀνάπτυξη.—«Ἱστορία ἑνὸς κόρακα» τοῦ *Μαρίνου Βέγια*. Νοστιμοτάτη ἡ ἱστορία τοῦ μικροῦ κόρακα, μὲ τὸ τραγικὸ τέλος, ἀλλὰ ὁλόκληρο τὸ κομμάτι πολὺ ἀκατάστατα γραμμένο καὶ ἀσύνδετο. Νὰ τὸ ξαναγράψῃ ὁ *Μ. Β.* καὶ νὰ περιορισθῇ στὸ θέμα του, ἀφήνοντας τὶς παρεκβάσεις καὶ δίνοντας μεγαλύτερη προσοχὴ στὸ σχηματισμὸ τῶν φράσεών του.—«Τὰ παιδικά μας χρόνια» τῆς *Μ. Α.* Στίχοι κοινοί, θέμα κοινό. Ἀπὸ τὴ φίλη μας αὐτὴ περιμένω κάτι καλύτερο.—Θὰ ἐξακολουθήσω.

Σημ.—Ὅσοι, προγενέστερα ἀπὸ τὴ δήλωσή μου, ἔστειλαν δυὸ κομμάτια καὶ τοὺς ἀπορρίφθηκαν — ἢ δημοσιεύθηκαν καὶ τὰ δυὸ—*ἕνα μόνο* ἔχουν δικαίωμα νὰ ξαναστείλουν τώρα.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Λαμπαδίαν* (δεκτές·) *Ἀνδριώτικην Αὔραν* (ἔστειλα·) *Δωδεκανησιακὸν Πόθον* (ἔστειλα· τὸ λάθος στὴ Μ. Ἀγγελία σου ἦταν πολὺ εὐνόητο: οἱ *σκλάβοι* ἔγιναν *Σλάβοι*·) *Μαρῖνον Βέγιαν* (ἔλαβα καὶ τὸ δεύτερο· ἀλλὰ ὅπως σοῦ εἶπα καὶ γιὰ τὸ πρῶτο, αὐτὰ πρέπει νὰ συνοδεύωνται κι' ἀπὸ τὶς εἰκόνες τους·) *Εὔαν* (ναί, αὐτὸ τὸ μελάνι εἶναι πολὺ καλό· θὰ τὸ διαβάσω·) *Μαρίαν Ν. Λέοτου* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· Ὁδηγὸν ἔστειλα·) *Ἰωάν. Ν. Λιβανὸν* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) *Ζουζούλαν Ζούρῃ* (ἡ «Ἀδελφούλα μου» τιμᾶται δρ. 25,50 μὲ τὰ ταχυδρομικά·) *Μπουριτὰν* (τὶς ἔλαβα ὅλες, ἡσύχασε·) *Τρελὸν Βιολίσταν* (καλὸ τὸ Π Πνεῦμα· ἀλλ' αὐτά, ξέρεις, ἐπειδὴ εἶναι πάρα πολλά, δημοσιεύονται μὲ κλῆρο, ὥστε δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ ἂν θὰ δημοσιευθῇ ἢ ὄχι· κακῶς δημοσιεύθηκε κι' ἐκείνη ἡ Ἀγγελία· δὲν θὰ τὴν πρόσεξα·) *Ρόδην Οὐράνην* (σοῦ εἶχα ἀπαντήσει παραπάνω, ὅταν ἔλαβα καὶ τὸ γράμμα σου τῆς 2 Νοεμβρίου· ὦ, μὰ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ λές!) *Ἐδουάρδον Μπιάνκο* (ἔλαβα αὐτὴ τὴ στιγμὴ κι' ἔστειλα νέα ἐτησία ἀπόδειξη·) *Χωρὶς Φτερὰ* (εὐχαριστῶ ποὺ μοῦ ἐπέστρεψες τὸ σταλὲν κατὰ λάθος· διαβιβάζω τὰ συγχαρητήριά σου στὴ *Μόννα Βάνα*·) *Δημ. Ι. Τσελεπῆν* (χαίρω πολύ· τὴ συνδρομή σου μπορεῖς βέβαια νὰ στείλης ἀπὸ τώρα· οἱ λύσεις δεκτές· πῶς σοῦ φαίνονται λοιπὸν τὰ Νέα τοῦ 1932;) *Ἰώ* (φάρμακο κατὰ τῆς τεμπελιᾶς; ἡ θέληση καὶ μόνη! τὰ φυλλάδια αὐτὰ ὑπάρχουν· καθένα δρ. 2,60 μὲ τὰ ταχυδρομικά·) *Τζὼν Μπατόπουλο* στὸ φίλο μας *Ἀν. Θρ.* ἔστειλα τὰ φυλλάδια 1-44 μαζί, στὶς 7 Ὀκτωβρίου· καὶ τὰ ἑπόμενα τακτικὰ καθ' ἑβδομάδα· πῶς δὲν ἔρχονται;) *Δ. Μ. Δημητριάδην* (καθὼς εἶδες, γιὰ τὸ δημοψήφισμα τῶν Ψευδωνύμων ἔδωσα προθεσμία μέχρι τέλους Μαρτίου· καμμιὰ παράταση δὲν σκοπεύω νὰ δώσω·) *Λευκάταν* (καλῶς ἦλθες στὰς Ἀθήνας· μὲ χαρὰ θὰ σὲ ἰδῶ καὶ στὸ γραφεῖο μου·) *Γεώργιον Δ. Σκουρτσῆν* (χαίρω πολύ· Ὁδηγὸν καὶ φυλλ. ἔστειλα· ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σου ὁ *Μ. Μ.* δὲν μοῦ ἔστειλε·) *Χρυσούλαν Ἀντωνιάδου* (πολὺ εὐχαρίστως!) *Εὐστράτιον Παξινὸν* (ἔστειλα) *Ξένοιαστον Ἀπάχην*, *Λιάναν* κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *10 Νοεμβρίου*, θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 256ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 21 Ἰανουαρίου.

686. Λεξίγριφος

Σοῦ προξενεῖ τὸ πρῶτο μου
Καὶ σύγχυση καὶ ζάλη·
Σ' ἑνώνει μὲ τὸ δεύτερο
Συγγένεια μεγάλη·
Τ' ὅλο γυρεύουν οἱ φτωχοὶ
Ἀπὸ τὴν εὔσπλαχνη ψυχή.

687. Στοιχειόγριφος

Μὴ τολμήσῃς σ' ἕνα ζῶ'
Κι' ἕνα μόνο νὰ προσθέσῃς:
Θὰ σ' ἐκδικηθῇ αὐτό,
Θὰ σὲ κάνῃ νὰ πονέσῃς.

688. Μεταγραμματισμὸς

Ἀλλάζω τὸ λαιμό της
Καὶ τότε τί μπελάς!
Χαλάει ἡ συνήθεια
Κι' ἀρχίζει ὁ καυγάς.

689. Αἴνιγμα

Μὲ σῶμα καὶ μὲ οὐρὰ
Στὰ ὕψη ἀνεβαίνω
Χωρὶς νἆμαι ἀετός.
Μὰ γιὰ νὰ μὴ τοὺς φύγω,
Μ' ἔχουνε καὶ δεμένο
Χωρὶς νἆμαι τρελός.

690. Δικτυωτὸν

* * * * * * *=Ὄχι καύχημα
* * * *
* * * * * * *=Ὄχι ἀκριβὸν
* * * *
* * * * * * *=Ὄχι ἀδυναμία
* * * *
* * * * * * *=Ὄχι ἀφροσύνη

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

691 Κρυπτογραφικὸν

12345162=Εὐρωπαϊκὴ πόλις
232162 =Ἀσιατικὴ χώρα
3562 =Ὀπωροφόρον
421562 =Εὐρωπαϊκὴ χώρα.
5164 =Ποταμὸς τῆς Ρωσσίας
6212 =Νῆσος τοῦ Ἰνδικοῦ.

692-696. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ προσθήκῃ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν δι' ἀναγραμματισμοῦ πέντε νῆσοι:

ὁμάς, ροῦς, βέλος, μῆλον, ἁδρὸν

697. Ἐπιγραφὴ ἐκ Τριπλῆς Ἀκροστιχίδος

* * * Τὰ τρία πρῶτα γράμματα ἑκάστης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων νὰ τεθοῦν εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀστερίσκων, καὶ θὰ σχηματισθῇ Ἐπιγραφὴ τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:

1, Μόντις περίφημος· 2, Βασιλεύς, πατὴρ ὁμηρικοῦ ἥρωος· 3, Εὐγενὲς μέταλλον· 4, Ἀρχαία ἑορτή· 5, Τεχνίτης, ἐργάτης· 6, Χρονικὴ μονάς.

698. Μικτὸν

ου-ν-οοι-λγ-α-ν-οιοι-πλλ-εε

699. Γρῖφος

ΠΑΡΑ δῆγμα τινὰ / ἐγείρει μῆλα ν

[Ἀπὸ τὴν βραβευθεῖσαν εἰς τὸ Πένταθλον Συλλογὴν τοῦ ΚΑΠΟΙΟΥ].

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 86

501. Ἶσις, (ἴς, ἴς.)—502. Ὄρος-ὄνος.—503. Ἀλκίνοος-Νικόλαος. 504. Τὸ ψαλλίδι.—505.

Α	Κ
Ρ Ω Σ Σ Ι	Α
Τ	Ν
Ε Υ Β Ο Ι	Α
Μ	Δ
Ι Ω Α Ν Ν	Α
Σ	Σ

506. ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ (Οὐράλια, ὑπέρ, λίρα, χέλι, ἐπίχειρα, ροιά, ἱέρεια, Ἀρία.)—507. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (ΜΑνη, ΚΕΔδρος, ὄΝος, ἸΑβα.)—508. ΚΙΜΩΝ (ἘΚτωρ, ΑΙμος, ἸΜβρος, λΩβός, ἈΝάχαρσις.) — 509. Μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε.—510. *Σ' εὔχομαι ἔτη πολλά*, (σ' εφ χο μ' ε, ἔτη πολλά.)— 511. Theâtre (thé, âtre). =512. Balzac est un grand écrivain. (Ἡ ἀνάγνωσις κατὰ στίχον, βουστροφηδόν).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ· Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

| ΑΑ'—703 |

Ο Γόρδιος Δεσμὸς θερμότατα εὐχαριστεῖ διὰ τὰς εὐχὰς τοῦ 47ου φύλλου.

| ΑΑ'—704 |

Στὶς 25 Νοεμβρίου κυκλοφορεῖ τὸ δεύτερο φύλλο τῆς «ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ» Δ/σις: Α. Ἀσημακόπουλον, Λεόντειον, Λύκειον, Ἄνω Πατήσια, Ἀθήνας. Ὑποστηρίζοντας τοὺς ὑπερευχαριστῶ Περιμένω ἀπ' ὅλους. Ἐξάμηνος συνδρομὴ 15 δραχμές.

| ΑΑ'—705 |

Μετὰ μεγάλης μου λύπης ἀποχαιρετῶ ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα-ες. Ὅσοι γνωρίζουν τ' ὄνομα μου συνεχίζουν τὴν ἀλληλογραφία. Ἐλπιδόπλεχτη Πορφύρα

| ΑΑ'—706 |

ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Γ' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ: Βραβεῖα 1, 2 Τέμπολα 3, Εὔελπις· 4, Ἐρνάνης· 5, Πάρις. Βραβεῖα ἐστάλησαν. Λοιποὺς εὐχαριστοῦμεν. ΑΤΡΕΙΔΗΣ

| ΑΑ'—707 |

Εὐπατρίδαι, δὲν ἐζήτησα δὰ τὴν αὐτοβιογραφίαν σας: Οὔτε ἔθεσα ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν μετριοφροσύνην καὶ εὐγένειάν σας... Εἶσθε πράγματι εὐγενεῖς, ὑπέροχοι, ἱππόται, ἥρωες τελοσπάντων... Θνητὸς κοινὸς ἐγώ, πῶς θὰ διασταυρώσω μαζί σας τὸ ξίφος; Ἐπιτρέψατέ μου, εὐγενέστατοι, νὰ μεταμορφωθῶ εἰς

ΒΑΡΩΝΟΝ ΝΤΕ ΤΡΙΣΚΑΤΑΡΑΤ!!!

... Καὶ λάβετε στάσιν ἀμύνης, εὐγενέστατοι!; Μαρκήσιος ντὲ Λουβουᾶ—Ἀσλανίδης. Κόμης ντ' Ὀλιβαρὲς Λαμπαδάκης. Χάχάχάαα...

ΒΑΡΩΝΟΣ ΝΤΕ ΤΡΙΣΚΑΤΑΡΑΤ

| ΑΑ'—708 |

ΧΡΥΣΟΝΕΙΡΟ. Δὲν εἴμαστε συγγενεῖς, γνωριζόμαστε ὅμως καλὰ Τώρα εἶμαι ἐσωτερικὴ στὸ Κολλέγιο. Κάποτε θὰ συναντηθοῦμε, Θέλω νὰ σὲ παιδέψω, ἀγαπητή μου

ΠΑΛΗΑ ΑΘΗΝΑ

| ΑΑ'—709 |

Εὐγενικὲ Γόρδιε Δεσμέ, δέξου ἂν καὶ ἀργά, χίλιες εὐχαριστίες γιὰ τὰ ὄμορφα δῶρα. ΛΟΕΓΚΡΙΝ—ΝΟΣΤΡΑΔΑΜΟΣ

| ΑΑ'—710 |

Δράττομε καὶ μάλιστα στὴ φάκα ὅπως ἐσένα, Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ. Καὶ γιὰ νὰ μάθῃς τί ἀξίζουμε, Μονάκριβη, σοῦ λέμε ὅτι εἶσαι ἡ Κωτσῆ.

Φρονιμοπάλαβες

| ΑΑ'—711 |

Ανταλλάσσω τετραδιάκια, ἀπαντῶ ἀμέσως. Στείλατε Ἄννα Ἰωαννίδου Συμβολαιογράφου, Ἡράκλειον. Αὐγούλα

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι